

د افغانستان بانک

بانک

د افغانستان بانک میاشتنی

لسم کال، یوسلو نهمه مځنۍ د ۱۳۹۵ کال د جنوري میاشت

د سلما بند او په افغانستان کې د هغه اقتصادي اهمیت

د افغانستان بانک خبرتيا!

د افغانستان بانک د قانون د دري دېرشمې مادې مطابق د افغانستان رایجې پیسې او پولي واحد افغانۍ دي، له همدې امله د ټولو افغانانو، دولتي او خصوصي ادارو او مؤسسو څخه غوښتل کیږي خو په قرار دادونو، نورو معاملو او په اقتصادي راکړو او ورکړو کې له افغانیو کار واخلي، ځکه چې افغانۍ په سیمه کې یوه با ثباته پیسه ده چې ستاسو د اقتصادي برنامو جوړونې په ثبات کې ګټوره تمامیری.

بانک

صاحب امتیاز: د افغانستان بانک

هیئت تحریر: ایمل هاشور و داکتر جهانتاب ولیزار

سردیر: شفیق الله بارز

مدیر مسوول: یمه عقیف

گزارشگران: عبداللطیف بابانی و عبدالحفیظ شاهین

دیزاین: خالد احمد فیضی

فوتوژورنالیست: زیرک ملیا

مترجمان: عین الله عیان و مسعود ودان

مسوول چاپ و توزیع: تمیم احمد صمیمی

آدرس: آمریت عمومی اسناد و ارتباط، د افغانستان بانک

تلفون: ۰۰۹۳۰۲۰۲۱۰۴۷۶۱

فکس: ۰۰۹۳۰۲۰۲۱۰۰۳۰۵

پست الکترونیکی: magazine@dab.gov.af

صفحه الکترونیکی: www.dab.gov.af

شماره ثبت: ۶۵۸

www.facebook.com/AFGCentralbank

twitter.com/AFGCentralbank

Da Afghanistan Bank-Youtube

Da Afghanistan Bank-Google+

د دې گڼې مطالب

سرمقاله

د افغانستان بانک عالي شورا خپله دویمه نوبتي غونډه ...

د الحاج عیسی خان طراب لپاره توديعي غونډه جوړه شوه

خروج انگلستان از اتحادیه اروپا و پیامدهای اقتصادی آن

بیکاری و پیامد های اجتماعی و اقتصادی آن

د سلما بند او په افغانستان کې د هغه اقتصادی اهمیت

افغانستان کې بیوزلی څنگه ختمېدای شي

د نړۍ اقتصادي خبرونه

روستا ها به سایر فعالیت های اشتغالزا نیازمند اند

بهرنیو پانگه اچوونکو لپاره د سعودي عربستان د ونډې...

جایگاه نورم و استندرد در رشد اقتصاد کشور

مبارزه با قاچاق کالا، عواید دولت را بیشتر می سازد

پول الکترونیکی و تسهیلات آن در داد و ستد

بانک توسعه زیربنائی آسیا

یاد آوری: به غیر از سرمقاله که دیدگاه رسمی "مجله بانک" است، مسوولیت مضامین و مقالات دیگر به نویسندگان آن بر می گردد، همچنان استفاده از مقالات و تصاویر مجله با ذکر مأخذ مجاز است.

با ایجاد کارخانه های صنعتی، رشد اقتصادی کشور بهتر می شود

رشد اقتصادی افغانستان منوط به سکتور های زراعت، خدمات و صنعت می باشد. سکتور های زراعت و خدمات در بیشتر از یک دهه گذشته در رشد اقتصاد کشور نقش خوبی را ایفاء نموده اند که سهم آنها نظر به سهم سکتور صنعت در رشد اقتصادی کشور بیشتر می باشد.

صنعت در حقیقت یکی از مهمترین سکتور های اقتصادی است که به طور کل می تواند در رشد و توسعه پایدار اقتصاد یک کشور اثر گذار باشد. رشد این سکتور، به شکل مستقیم و غیر مستقیم روی دیگر سکتور های اقتصادی چون زراعت و خدمات اثر گذار است.

پس از سال ۱۳۸۱ و با روی کار آمدن اقتصاد بازار، فرصت و زمینه های خوبی سرمایه گذاری در بخش های صنعت برای متشبثین سکتور خصوصی چه به شکل مستقیم و غیر مستقیم فراهم گردید. دسترسی به زمین در پارک های صنعتی جهت تأسیس فابریکه و کارخانه ها، معافیت های مالیاتی برای یک مدت معین، فراهم سازی انرژی برق برای فابریکه ها، پائین آوردن محصول گمرکی مواد خام مورد نیاز فابریکه ها که از سایر کشور ها توريد می گردد، دسترسی متشبثین به قرضه های کوچک و بزرگ مورد نیاز شان از سوی بانک های تجارتي و در کنار این همه معرفي توليدات شان از طریق نمایشگاه ها از موارد و اقدامات تشویقی برای آنها بوده که حکومت افغانستان طی این مدت زمینه سازی نموده است.

با ایجاد کارخانه های صنعتی در کشور، زمینه رشد توليدات صنعتی مهیا گردیده و راه را برای رشد و توسعه دیگر سکتور های اقتصادی چون زراعت و خدمات باز می نماید که این امر بدون شک توسعه متعادل اقتصادی را به دنبال خواهد داشت. ■

د افغانستان بانک عالي شورا خپله دویمه نوبتي غونډه جوړه کړه

د افغانستان بانک د عالي شورا دویمه غونډه د ۱۳۹۵ کال د چنگاښ د میاشتې په ۲۲ او ۲۳ نېټه د عالي شورا د رئیس ښاغلي خلیل (صدیق) په مشرۍ د افغانستان بانک د عالي شورا د غړو په ګډون جوړه شوه.

د افغانستان بانک عالي شورا له اجنډا سره سم د څارنیزې برخې، پولې سیاست، حقوقي اډانې، د مالي نظام د ټیکاو او ټینګښت، د مدیریتي چارو او داسې نورو اړوندو موضوعاتو په برخو کې د افغانستان بانک د تیرو دریو میاشتو د کړنو او لاسته راوړنو راپورونه تر بحث او ارزونې لاندې ونيول.

په پیل کې د هېواد اقتصادي وضعیت یعنې د ۱۳۹۵ کال په لومړیو شپږو میاشتو کې د اقتصادي ودې وضعیت، د ۱۳۹۵ کال دویمې نیمایي لپاره د اقتصادي ودې وړاندوینه، د بدلونونو لاملونه، د پرسوب نرخ وضعیت، د اداینو بیلانس، د دولت مالي وضعیت (عواید او لګښتونه)، پولې بدلونونه، د اسعارو پر وړاندې د افغانۍ د مبادلې نرخ او د بانکي نظام وضعیت تر بحث او څېړنې لاندې ونيول شول.

د افغانستان بانک عالي شورا د هېواد د پولې او اسعاري سیاست په برخه کې د افغانستان بانک مطرح شوي تدبیرونه، پلانونه او تګلارې تائید کړې.

د افغانستان بانک عالي شورا د قوانینو او د پیسو د وینځلو او له جرمونو څخه د

په اړه د افغانستان بانک د څېړنې د کمیټې راپور، له اوریدو وروسته تائید کړ.

عالي شورا د اداري سمونونو د بهیر د ښه تطبیق او د افغانستان بانک د کارکوونکو د ظرفیت د لوړولو په موخه د افغانستان بانک د سمونونو او ښه مدیریت د عالي کمیټې طرحه شوي وړاندیزونه مثبت وارزول او د دې طرحو د راتلونکو طی مراحلو په موخه یې لازمي لارښوونې صادرې کړې.

د افغانستان بانک عالي شورا د افغانستان بانک د کارکوونکو د روغتیا او د معیاري روغتیايي خدمتونو د اسانتیا په موخه، د افغانستان بانک د روغتیا د بیمې طرحه تائید کړه او د هغه د راتلونکي مراحلو د تطبیق په موخه یې لازمي لارښوونې وړاندې کړې. □

راپیدا شویو عوایدو د مقررو د ښه تطبیق په اړه د تیرو دریو میاشتو د مالي راپورونو له اوریدو او شننې وروسته، د سپارل شویو قضیو د طی مراحلو د بهیر د چټکتیا لپاره لازمي لارښوونې صادرې کړې.

د افغانستان بانک عالي شورا د ښې ادارې د مقرري او د دې ادارې د اړتیا وړ نورو مقررو د طرحې او تعدیل له امله د افغانستان بانک هڅې وستایلې او د هغه د ښه او هر اړخیز تطبیق په اړه یې لازمي لارښوونې صادرې کړې.

د افغانستان بانک عالي شورا د سوداګریزو بانکونو د هر اړخیزې او اختصاصي څارنې په اړه د افغانستان بانک راپور او د بانکونو او مالي مؤسسو مالي راپورونه تر څېړنې او ارزونې وروسته تائید کړه.

د افغانستان بانک عالي شورا د عالي شورا د پریکړو د تطبیق او ترسره شویو څیړنو

د الحاج عیسی خان طراب لپاره توديعي غونډه جوړه شوه

د افغانستان بانک دوهم مرستیال ښاغلی الحاج عیسی خان طراب د خپلې عمري مودې د بشپړولو له کبله، د قانون پر بنسټ او د خپلې شخصي غوښتنې له مخې چې د افغانستان بانک د مشرتابه پلاوي لخوا منظور شوی، تقاعد وکړ. د افغانستان بانک مشرتابه پلاوي د نوموړي د ښو خدمتونو په ویاړ د افغانستان بانک په تالار کې توديعي محفل جوړ کړ.

د افغانستان بانک عمومي رئیس ښاغلي خلیل صدیق په دې محفل کې د یوې بیانې له لارې د دوهم مرستیال په توګه د عیسی خان طراب د خدمت په دورې کې د کړنو څخه ستاینه وکړه او د بانکي نظام په وده، د کارکوونکو د کاري وړتیا او د مرکزي بانک د اداري چارو د پیاوړي کولو په لاره کې د نوموړي هڅې ګټورې وبللې.

ورپسې د افغانستان بانک لومړي مرستیال ښاغلي خان افضل هیده وال په خپلې وینا کې د ښاغلي عیسی خان طراب د ارزښتناکو هڅو او خدمتونو څخه مننه وکړه او د هېواد د بانکدارۍ نظام او د افغانستان بانک د اداري چارو په وده کې د هغه تجربه، قانونیت او هلې ځلې د ستاینې وړ وبللې. ښاغلي خان افضل هیده وال د ښاغلي طراب د تقاعد شخصي غوښتنه چې د تقاعد

کړنو او تجربو په اړه لنډ معلومات وړاندې کړ او په پای کې په د افغانستان بانک کې د کار کولو او د دوهم مرستیال په توګه د مشرتابه پلاوي سره همکاري یو ستر ویاړ وګاڼه.

د محفل په پای کې، ښاغلي عیسی خان طراب ته د هغه د کړنو او زحمتونو د ستاینې لپاره د افغانستان بانک د مشرتابه پلاوي له لوري ستاینلیک ورکړل شو. ■

لپاره د عمري مودې د بشپړېدو سره سم شوې ده د بیلګې په توګه یاد کړ او دا اقدام یې د قانون مننې د اصل د رعایتولو یوه بیلګه وګڼله.

وروسته د افغانستان بانک دوهم مرستیال ښاغلي الحاج عیسی خان طراب د خدای په امانۍ په وینا چې د افغانستان بانک د مشرتابه پلاوي او کارکوونکو څخه د دې پروګرام د جوړولو لپاره مننه وکړه او د خپلو څو کلونو کار،

بیکاری

و پیامد های اجتماعی و اقتصادی آن

در یک روز در جستجوی کار اند، اما با وجود داشتن توان برای انجام کار موفق به دریافت کار نمی شوند.

بیکاری پیامد های فردی و اجتماعی زیادی دارد، از جمله:

۱- احساس بی ارزشی شخص بیکار در مقابل خانواده و اجتماع

۲- فقر و تنگدستی و محرومیت از آسایش مادی

۳- رو آوردن به کار های خلاف و اعتیاد که اکثراً آرامش خانواده را می تواند متزلزل نماید و حتی عقب ماندگی کشور را در قبال دارد. اکثراً مهاجرت ها

بیکاری اغلب توسط سیاست های نادرست در سکتور اقتصادی بوجود می آید که تعداد منتظرین بازار کار را هم در بر میگیرد و آنها ممکن شغلی را بدست آورند، ولی با عواید ناچیز، مجبوراً زیر فشار قرار میگیرند و شغل مذکور را اگر چه سنگین نیز باشد، بدون رضایت قبول می نمایند. بیکاری وضعیتی را گویند که در آن گروهی از افراد به کار اشتغال نداشته و یا در جریان انتقال به کار جدیدی باشند یا نتوانند در سطح دستمزد های واقعی موجود، کار یابند و یا تمام افرادی که

انتخاب شغل یکی از تصمیم بزرگ در زندگی انسان ها به شمار میرود که از اهمیت ویژه برخوردار است. با پیشرفت تکنالوژی در سطح زندگی انسان ها تغییرات زیادی بوجود آمد، از همینرو شغل منحنی محور اساسی در زندگی تبارز نمود، اما در شرایط کنونی شغل به صورت سهل و آسان بدست نمی آید. زن ها و مرد هایی که از مهارت های مناسب برخوردارند، می خواهند تا کار کنند و انتظار دارند تا از حصول عواید شغلی کار های را انجام دهند، ولی زمینه کار برایشان فراهم نمی شود و بیکار اند.

بنابر نبود کار صورت میگیرد؛ در کشوری که میزان نرخ بیکاری بالای دارند، مردم آن مجبور اند به خاطر دریافت کار به کشورهای دیگر مهاجرت نمایند که این مهاجرین نیروی کار آماده و متخصص به کشور میزبان است. براساس گزارش سازمان ملل متحد، اضافه از ۶۰ میلیون پناهجو و بیجا شده ثبت گردیده است که از جمله ۸۶ درصد آن در کشور های پیشرفته جابجا شده که با مزد کم به بازار کار پا می گذارند و بخاطر بدست آوردن مزد مجبوراً کار های سنگینی را انجام می دهند. بیکاری یکی از عوامل مهاجرت ها محسوب می شود که پدیده مهاجرت علاوه بر فرار نیروی کار، فرار سرمایه را نیز به همراه دارد که صدمه زیادی بر پیکر اقتصاد کشور ها وارد می نماید.

تعداد متقاضیان پناهندگی در ۲۸ کشور عضو اتحادیه اروپا، به تفکیک کشور مبدأ

منبع: گزارش اقتصادی افغانستان نشر شده بانک جهانی
با در نظر داشت اختلافات، نرخ بیکاری

در کشورهای مختلف جهان به ۲۴.۷ درصد رسید که نشان دهنده بحران بیکاری در برخی کشور هاست. تغییرات نرخ بیکاری در کشور ها نشان دهنده آنست که بیکاری همچنان به عنوان یک معضل جدی و مهم در نقاطی از اروپا، افریقا و آسیا وجود دارد.
بر این اساس، ایالات متحده آمریکا ۵.۷ درصد، چین ۴.۱ درصد، جاپان ۳.۶ درصد،

است. وضعیت اقتصادی کشورها یکی از عواملی است که بر روند بیکاری تأثیر می گذارد که این موضوع می تواند ناشی از رکود جهانی نیز باشد. در حال حاضر نرخ بیکاری در تمام کشورهای جهان و حتی کشورهای غربی سیر صعودی دارد و باید قبول کرد که نرخ بیکاری در کشور ما نیز به رقم بالای رسیده است.

واحد	پایین ترین	بالا ترین	قبلی	گذشته	افغانستان
در صد	8.00	40.00	25.00	40.00	نرخ بیکاری
میلیون	8.77	27.10	26.60	27.10	جمعیت

منبع: <http://fa.tradingeconomics.com/afghanistan>

بریتانیا ۵.۷ درصد، کانادا ۶.۶ درصد، حوزه یورو ۱۱.۲ درصد، فرانسه ۱۰.۲ درصد و آلمان ۶.۵ درصد نرخ بیکاری را تجربه

کارشناسان اقتصادی راهکار افزایش اشتغال در کشور را منوط به سرمایه گذاری میدانند و این در حالیست که سرمایه گذاری در فضای امنیت مساعد میگردد. توجه به مسئله سرمایه گذاری داخلی و خارجی و فراهم کردن شرایط آن می تواند تأثیر به سزایی در اشتغال کشور داشته باشد. دولت باید در بخش سرمایه گذاری داخلی به تقویت بخش خصوصی بپردازد و شرایط لازم برای سرمایه گذاری را فراهم کند.

نموده اند. یونان سال هاست که با بیکاری بالا مواجه بوده و این نرخ در آخرین برآوردها به میزان ۲۵.۸ درصد اعلام شده

شفاف سازی، فرصت‌های مناسب برای ایجاد کسب و کار، مبارزه با انواع فساد، قانون‌مندی و کوتاه کردن زمان ایجاد شغل برای افراد همه و همه از جمله مواردی اند که دولت باید آنها را مورد توجه داشته باشد. خوشبختانه که حکومت افغانستان در ماه‌های اخیر این موارد را به خوبی مورد توجه قرار داده تا با سیاست‌گذاری‌های مناسب بتواند این مشکلات را از میان بردارد و راهکارهای را جهت فراهم آوری زمینه کار جستجو نماید.

در کشورهای عقب مانده مردم ناگزیرند تا برای امرار حیات و رفع نیازمندی‌های خود شغلی را انتخاب نمایند. اکثراً انتخاب شغل بنابر علایق و نیازمندی‌های شخص پیدا نمی‌شود، بلکه گاهی اوقات بنابر برخی شرایط خاص شغلی را بر فرد تحمیل می‌نمایند. در کشور های عقب مانده مردم در تلاش اند تا هر فعالیتی که منجر به بدست آوردن لقمه نانی و یا فراتر از آن باشد، ولو که عواید آن کم هم باشد، ترجیح دهند، اما کمتر افراد هستند که مشاغل دل خواه خود را میابند. در میان مشاغل یکی از عمل کرد های جبران نا پذیر شغل کاذب است که با عوامل بیکاری به میان می‌آید و خطرناک‌تر از پدیده بیکاریست که با اعمال خراب کارانه و همکاری با حاملین جنایات آغاز میشود، زیرا عاملین چنین شغل برای امرار

ضرورت های خود به اعمال خلاف قانون در جامعه گرایش پیدا میکند که با افراد خرابکار یکجا میشوند. این گونه اشخاص در کشور های که نرخ بیکاری بالا دارند، زیاده‌تر محسوس است. در کشور های فقیر، زنان و کودکان با داشتن شغل کاذب و طاقت فرسا امرار معاش می‌نمایند که مشکلات اجتماعی فراوانی را برای آنها به بار می‌آورد و تأثیرات سوء چنین اشتغال بر حیات فردی و اجتماعی صدمه بزرگی را به میان می‌آورد. ازدیاد اشتغال کاذب اکثراً از مدیریت ضعیف در سکتور اقتصادی و استفاده نادرست از منابع داخلی بوجود می‌آید. با پیشرفت تکنالوژی و دنیای ماشینی در نوعیت مشاغل تغییرات و مشاغل تخصصی به میان آمد، یعنی یک فرد در همان رشته باید تخصص و تحصیل کرده باشد، یعنی بدون تحصیل و بدست داشتن سند که تخصص آنرا معرفی می‌نماید، کمتر کار و شغل بدست می‌آید، اما در کشور های روبه انکشاف و عقب مانده این روند کاملاً فرق می‌نماید. طوریکه تکنالوژی به سرعت به پیش میرود و هر روز در جهت عصری سازی و کیفیت آن گام های بزرگ برداشته میشود به همان اندازه در کشورهای عقب مانده و روبه انکشاف میزان نرخ بیکاری بالا میرود و افزایش دامنه بیکاری و چالش دستیابی جوانان به

بازار کار را در قبال داشته و از همینرو تعداد از جوانان به مشاغل کاذب و زیر زمینی رو می‌آورند.

باید گفت که در تعدادی از کشورها، شاملین شغل کاذب را اکثراً جوانان که از تحصیل و دانش دور مانده اند و یا فارغین مؤسسات تحصیلات عالی و نیمه عالی که در جستجوی کار اند و کار بدست نمی‌آورند، تشکیل میدهد. همچنان بخاطر عدم موجودیت هماهنگی بین عرضه و تقاضا در بازار، افزایش روز افزون کودکان بی سرپرست، عدم مبارزه مسوولین با گسترش روز افزون بیکاری و مشاغل کاذب فقر و تنگ دستی را به میان می‌آورد که یقیناً مانع بزرگ در جهت رشد اقتصادی کشورها می‌گردد. □

بایانی

منابع:

۱. www.psychosexir.com معیار انتخاب

شغل نوشته حمید احدی

۲. www.aftabir.com بیکاری نوشته ورن سی

کیسون، ترجمه امین گنجی

۳. www.study1000.com نوشته سامسون

متخصص در مهارت های ذهنی

۴. www.tabnak.ir.com دلایل بیکاری

۵. www.wikiporsesh.ir.com گرفته از

نوشته توسلی

۶. www.mehrnews.com جدول نرخ

بیکاری در ۴۳ کشور

د سلما بند

او په افغانستان کې د هغه اقتصادي اهميت

عبدالله بيدار

د افغانستان بانک د ناظر کُل ادارې داخلي آډيټور

(پاکستان، ازبکستان، ترکمنستان او ایران) هېوادونو ته پرته له کوم امتياز ورتوئيرې.

د برېښنا وزارت د ارقامو او معلوماتو له مخې افغانستان ۲۳۰۰۰ ميگا واټه د اوبو برېښنا د توليد ظرفيت لري، د دې ترڅنګ افغانستان د برېښنا د توليد نور زيات امکانات هم لري. د بيلګې په توګه د ډېرو سکرو څخه (۵۱۴-۵۲۴) ميگاواټه، د طبيعي ګازو څخه (۳۵۰-۵۰۰) ميگاواټه، د نفتو څخه (۱۲۵-۳۰۰) ميگاواټه، همدارنګه افغانستان د لمريزې او بادې برېښنا امکانات هم لري.

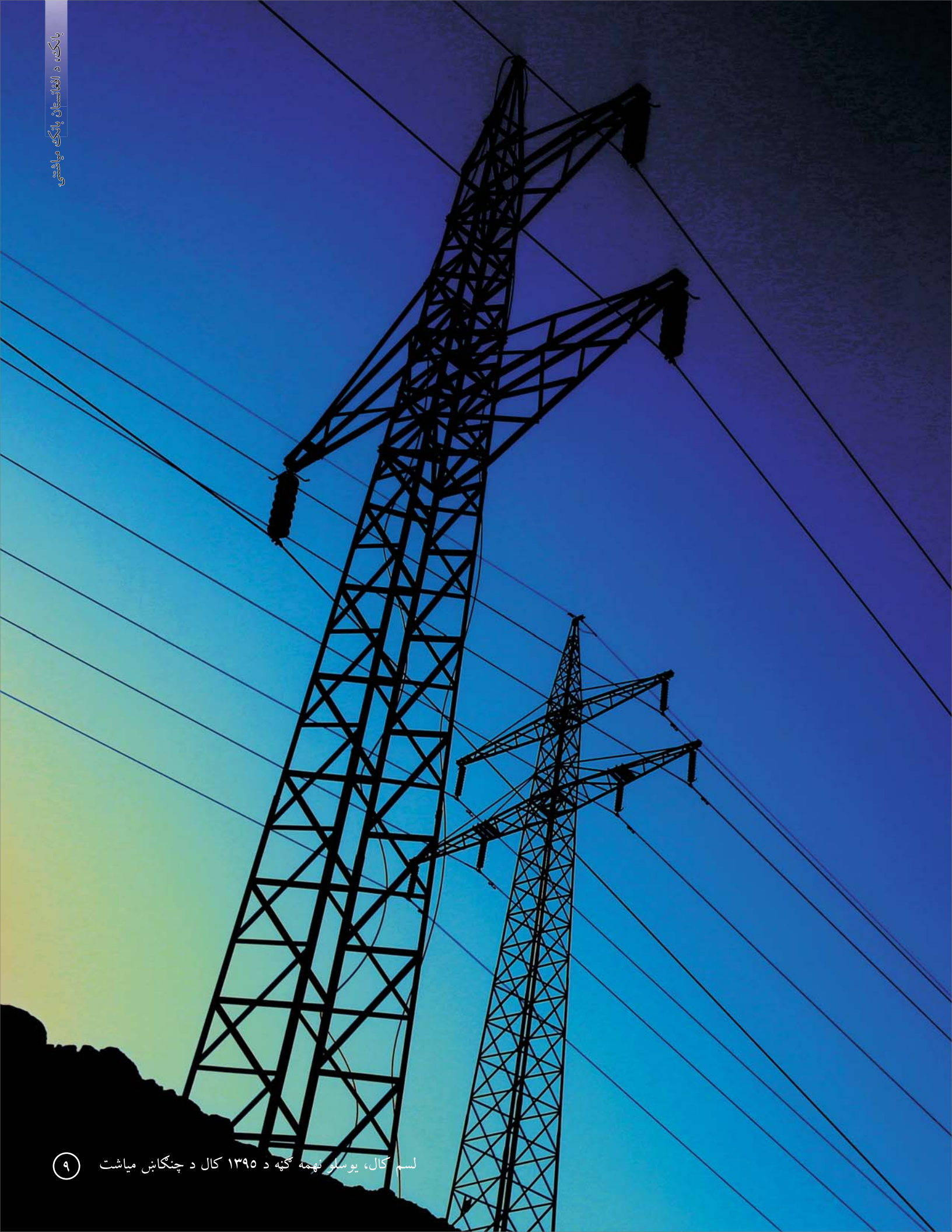
په پورته ټولو ډولونو کې د اوبو برېښنا قوې، ارزانه او غير مضره ده چې د اوبو د برېښنا د جوړيدلو امکانات د هېواد په مختلفو ساحو کې شتون لري. اوس مهال

«

سيستم ۸۴ سلنه سيندونه او کانالونه، ۸ سلنه چيني، ۷ سلنه کاريزونه او ۱ سلنه څاګانې جوړوي. د افغانستان د اوبو زيرمې سيندونه او ولاړې اوبه دي چې د افغانستان ولاړې اوبه ډيرې په مرکزي او يا غرنیو سيمو او په غربي دښتو کې شتون لري. د افغانستان د اوبو سرچينې او اوبه اخيستونکي حوزې د هندوکش لړۍ او د هغه لورې څوکی جوړوي په تيره بيا هغه تلباتې واورې چې د واخان، پامير، ختيځ او لويديځ هندوکش او د بابا په غره باندې کلونه کلونه پرتې وي. په پسرلي او دوبي کې ويلي کيږي او په بيلا بيلو حوزو کې بهيدونکي اوبه منځته راوړي، همدا اوبه او سيندونه د پسرلي او دوبي په موسمونو کې دومره زياتي او طوفاني کيږي چې د کافي نباتاتو د نه شتون له کبله د ځمکو د ويجاړۍ او ښویدني سبب ګرځي چې کرنيزې ځمکې هم له ځانه سره خرابوي. په ټوليز ډول د افغانستان سيندونو اوبه بهيدنه تونده ده چې د اصلي سيندونو مرستيالان د لوړو څوکو څخه سرچينه اخلي او په کږو وړو لارو مخ په ځوړ رابهيري او له بله پلوه د سيندونو اوبه تل په ټوليزه توګه کوچني او تنګي بڼه لري چې له همدې امله د ځمکو د تخريب سبب ګرځي د افغانستان د روانو اوبو له جملې څخه د

په ۲۱ پيړۍ کې برېښنا د اقتصادي پرمختګ لپاره مهم او اساسي فکتور ګڼل کيږي. د يو هېواد د اقتصادي پرمختګ کچه د هغه هېواد د انرژۍ په توليد، لګښت او صادراتو پورې تړلې ده؛ هر څومره چې يو هېواد د انرژي له پلوه بډايه او غني وي په هم هغه اندازه پرمختللی اقتصاد لري. له نيکه مرغه افغانستان د برېښنا د توليد لپاره کافي امکانات لري، خو بيا هم تر اوسه پدې اړه کوم د پام وړ ګام ندی پورته شوی. که چيرې افغان دولت د انرژۍ په برخه کې اړين ګامونه پورته کړي او د برېښنا بندونه جوړ کړي، نو نه يوازې دا چې د برېښنا ستونزه به حل شي، بلکې د صنعت او زراعت په پرمختګ کې به هم مرسته وکړي.

افغانستان د نړۍ هغه هېواد دی چې سيندونه يې له خپلې خاورې سرچينې اخلي، خو اوبه يې تر ډيره بريده ګاونډيو هېوادونو ته ځي. د افغانستان د تيرو څلور لسيزو شخړو يو لامل هم همدا اوبه دي. افغانستان د اوبو له کبله يو غني هېواد دی چې د اوبو کلنۍ جريان يې ۵۷ ميليارد متره مکعبو ته رسيږي. څيړنې ښايي چې په افغانستان کې نظر د اوبو نورو سرچينو ته له سيندونو او کانالونو ډيره ګټه پورته کيږي، د ارقامو له مخې د اوبو د لګولو د

د ټول افغانستان د رڼولو لپاره شاوخوا ۶۰۰۰ زره میگا واټر برښنا ته اړتیا ده. د افغانستان په ټولو سیندونو د لویو او وړو بندونو د جوړیدو امکانات شته چې په رغولو سره به یې په هېواد کې کرنیزه ځمکه ډیره شي او ماشیني صنعت لپاره به لا ډیر اومه مواد او برښنا په اختیار کې ورکړل شي چې پدې سره به افغانستان د ماشیني صنعت په برخه کې ډیر پرمختګ وکړي. له بله پلوه مونږ به کابو ۱۷۰۰۰ میگا واټه صادراتي برښنا هم ولرو همدرنګه د برښنا د بندونو په جوړیدو سره به زمونږ ترانزیتي ستونزې هم له ګاونډیو هېوادونو سره پای ته ورسېږي. د اوبو او برښنا د وزارت د راپور له مخې د افغانستان دولت د اوبو د مهارولو لپاره شاوخوا ۱۴۸ میلیونه امریکایی ډالرو ته اړتیا لري چې نړیوال بانک د پور څخه یې ورته تخصیص ورکړی او تر ۱۳۹۶ هـ ش کال تر پیل پورې به یې کار خلاص شي، خو له دغه اوبو څخه د انرژي په توګه ګټه اخیستلو لپاره ۱۱ میلیارد امریکایی ډالرو ته اړتیا ده چې افغان دولت تر اوسه پدې ندی توانیدلی چې دغه مبلغ تر لاسه کړي.

د سلما بند:

د سلما بند د جوړولو لومړنۍ مسلکې څیړنې په ۱۳۳۹ کال پیل او په ۱۳۵۹ کال کې پای ته ورسیدې، د دغه بند بنسټ ډبره په ۱۹۷۶ میلادی کال کې د شهید سردار محمد داؤد خان په واکمنۍ کې کینودل شوی چې کابو ۲۵ سلنه

کار یې هم بشپړ شوی وو، چې د لګښت یو برخه یې سعودی عربستان منلې وه، خو بدبختانه په سردارمحمد داؤد خان باندې کودتا، د پخواني شوروي اتحاد یرغل او کورنۍ جګړې د دې لامل شوی چې د سلما بند کار په ټپه ودریدلی.

د سلما بند د جوړولو چارې یو ځل بیا د هندوستان لخوا په ۲۰۰۵ میلادی کال کې پیل شوی چې یاد هېواد مخکې له مخکې د سلما بند او هرې رود سیند څیړنې ترسره کړې وې چې دا دې اوس یې کار بشپړ شوی او ګټې اخیستنې ته چمتو شو، په دې پروژه باندې دوست هېواد هندوستان شاوخوا ۳۰۰ میلیونه امریکایی ډالر لګښت کړی.

د سلما بند د برښنا درې توربینه لری چې هر توربین یې د ۱۴ میگاواټه برق جوړولو ظرفیت لری او په اوسنۍ شرایطو کې ۲۵۰ زره کورنیو ته د برق ورکولو وړتیا لری. د سلما بند په تیرو شپاړس کالو کې د اقتصادي او زیربنایي پلوه د هېواد په کچه تر ټولو لویه بنسټیزه پروژه ده چې دوست هېواد هندوستان پری سه باندې ۳۰۰ میلیونه امریکایی ډالر لګښت کړی چې افتتاح یې د ۱۳۹۵/۰۳/۱۵ هـ ش چې د (۲۰۱۶/۰۶/۰۴) میلادی کال سره سمون خوری د افغان ولسمشر ښاغلی محمد اشرف غني او د هندوستان لمړی وزیر نریندرا مودی لخوا په هرات ولایت د چشت په ولسوالۍ کې په رسمي ډول ترسره شوه. د سلما بند په

جوړیدلو سره د هغه اوبو چې د هرې رود له سیند څخه سرچینه اخلی او د ایران خاوري ته داخلېږي ۷۳٪ سلنه کموالی راغی.

د سلما بند په څیر په هېواد کې د برښنا د بندونو د جوړولو زیات امکان شته، د بیلګې په توګه د کمال خان برښنا بند، د مچلغو برښنا بند، د کامی برښنا بند، د کونړ سورتاق برښنا بند، کامی ننگرهار بند او داسی نور. د دې تر څنګ ځینې بندونه لکه د درونټی بند، د سروبی بند، د نغلو بند او کجکی بندونه د یادولو وړ دی چې ترمیم، توسعه او پراخوالی ته اړتیا لری باید ترمیم او پراخوالی ورکړل شي چې خوشبختانه د کجکی بند د پراختیا قرارداد د ترکی شرکت سره امضاء شو چې د برښنا تولیدی ظرفیت به یې تر ۱۵۰ میگاواټو پورې پورته شي. که چیرې دولت، سلما بند ته نوی برښنا کوټونه جوړ کړی او شته برښنا کوټونه ترمیم او پراختیا ورکړی نو هېواد به نه یوازې د برښنا له پلوه بلکې د زراعت او صنعت له پلوه به هم پرمختګ وکړي. دولت باید پدې برخه کې جدی او د پام وړ ګامونه پورته کړی او په ملی او نړیواله سطحه ورته مالی امکانات پیدا کړی او پدې پروژو باندې کار پیل کړی چې په دې سره به افغانستان نه یوازې په اقتصادي ډګر کې، بلکې په سیاسي او امنیتي لحاظ به هم پرمختګ کوي. □

افغانستان کې بیوزلی څنګه ختمېدای شي

لیکوال: تاج محمد تمکین

د افغانستان بانک د ختیځ زون اقتصادپوه

یوه منحوسه دایره عمل پذیره اوسي، ځکه چې د فقر له امله کم خوراک، ناقصه روغتیا، ناقص تعلیم او مهارت او دوباره کم عواید او بې وزلي پیدا کېږي، خو د شتمنۍ څخه ښه خوراک، ښه

ولایتونو کې د اختطاف او قتل قضیې کیږي؛ د اکثر و لامل یې همدا بې وزلي وي چې انسان دومره مجبوروي چې آن د بل انسان ژوند اخیستلو ته مجبور شي. په لنډه توګه ویلای شو چې بې وزلی منفی پدیده ده او د اقتصاد له پلوه فقیر شخص په ټولنه باندې بوج دی. د فقر په پایله کې د نادارې طبقې د کار استعداد کمېږي، د هغوي د روغتیا معیار خرابېږي، هغوی د ښه خوراک حاصلولو څخه محروم پاتې کیږي، هغوي ښوونه او مهارت نشي حاصلولي، د فقر په وجه خلک د اوسیدلو لپاره مناسب ځاي، د څښلو لپاره صحي اوبه، تعلیم او د صحت آسانتیاوي لاسته نشي راوړلي. د پایلې په توګه د بې وزلي څخه دوباره د بې وزلي

په افغانستان کې شاوخوا نیمایي خلک د بیوزلی او فقر په ناوړه اغیزو کې ګیر دي. دغه افغانان نه د ژوند د معیار سره مناسب خوراک ځان او فامیل ته پیدا کولی شي او نه هم خپلو بچو باندې تعلیم او لوړې زده کړې سرته رسولای شي. بې وزلي یوازې د افغانستان ستونزه نده؛ بلکې د نړۍ ګڼ شمېر پرمختیایی هېوادونه د همدې ستونزې سره مخ دي. په اصل کې د انسانانو اړتیاوې د هغوی د ضرورتونو په نسبت خورا زیاتې وي، نو ځکه په اقتصادي مسایلو کې ګیر وي. په ګران هېواد افغانستان کې د بې وزلي له کبله ناامنیو، اختطافونو، غلا او قتل کولو ته هم مجبورېږي. ځینې وخت په رسنیو کې اوریدل کیږي چې د هېواد په بېلابېلو

روغتيا، غوره تعليم او دو باره ښه او غوره عوايد لاسته راځي. نو پدې توگه د بې وزلي څخه بې وزلي او د بېلابېلي څخه بېلابېلي پيدا کيږي. د افغانستان په شمول هر پرمختللی او غريب هېواد د لاندې وړاندیزونو په عملي کولو سره کولای شي چې د بې وزلي د کړښو نه ځان وباسي:

- د کرهڼيز ډگر عصري کول: افغانستان کې ډېری خلک په کرهڼه کې بوخت دي، خو له بده مرغه د کرهڼې سره تړلي ټولې برخې لکه ماهي گيري، تخمونه کرل لکه غنم او جوار، د شهدو د مچيو روزل، د چرگانو د روزنې برخه او نور په ابتدايي توگه روان دي او د عصريتوب لپاره يې هيڅ کار ندی شوی. پکار ده چې د کرنيزو محصولاتو د زياتوالي لپاره د توليد د نوو طريقو وسايل او تريننگونه دهقانانو ته ورکړل شي. همدا شان که وگورو د ننگرهار په شمول نيمروز، جوزجان او گڼ شمېر نورو ولايتونو کې په زرگونه جريبه ځمکې بې له کروندې پاتې دي، پکار ده چې دغه ځمکې د دولت لخوا خلکو ته د کر لپاره ورکړل شي، ترڅو د کرنيزو محصولاتو له کبله مو هېوادوال بل هېواد ته اړمن نشي او ځان بساينې نه برخمن شي. که د افغانستان ټولو دښتونو باندې د کروندې د عصريتوب او کروندې فورمول پلي شي نو د هېواد د نفوسو ټول قشر د همدې پلوه ځان بسيا

کيږي او د فقر د کمښت لامل گرځي.

- د بهرنيو هېوادونو سره د کار د قراردادونو لاسليکول: افغان حکومت که څه هم بهرنی سياست کې تر يو حده بريالی دی، خو له بده مرغه سعودي عرب او عربي هېوادونو سره يې اړيکې هغسې نږدې ندي ساتلي لکه څنگه چې پاکستان او نورو اسلامي هېوادونو ساتلي دي. افغان حکومت ته په کار دي چې د سعودي حکومت په شمول ځينو نورو عربي هېوادونو سره ځانگړی ملگرتياوې اړيکې ولري او د همدې نږديوالی له امله به نه يوازې دا چې د سعودي مرستې د افغانستان د خلکو سره زياتې شي، بلکې افغان حکومت په زرگونه خلک د کار د قرارداد د لاسليک له لارې سعودي ته د کار لپاره ليرلای شي. همدا شان ماليزيا، اندونيزيا، چين او نورو هېوادونو سره هم ورته کار کولای شي. دې سره به نه يوازې سياسي اغيزې مثبت راشي، بلکې د بې وزلي کچه به هم په هېواد کې کمه او کورنيو ته به عوايد د بهرنيو سرچينو له لارې پيدا شي.
- د نفوسو د تېز ډيرښت کنټرولول: د افغانستان په ډېرو ولايتونو کې خلک په دې باور دي چې د کورنۍ شمېر دې زيات وي، نو هغومره په ټولنه کې پياوړی معرفي کيږي، په داسې حال کې چې د نړۍ په کچه دا مفکوره غلطه ثابته شوې او د زيات نفوس، زيات

طاقت نظر اوس په زيات مهارت لرونکی کاري ځواک د زيات توليد سره مساوی کيږي، په نظر بدل شوی دی. زمونږ هېوادوال د خپلو امکاناتو دايره خو په چټکۍ سره يې لسو اولادونو ته رسوي. تعليم، د ژوند معيار او صحي مسايلو ته هيڅ پام نه کيږي. زمونږ په اطرافي سيمو کې اکثر خلک د ماشومانو په باره کې داسې فکر لري چې درې اولاده د تربور لپاره او دوه اولاده د کور ساتلو او پنځه د گټې لپاره چې همدې کې ترې خبره لسو اولادونو نه هم واورې. د کم نفوس موجوديت او د فاميلونو د کم تعداد زياتې گټې وي يعنې کله چې نفوس کم وي نو زمونږ دولت هم کولای شي چې خپلو هېوادوالو ته مفت تعليم، طبي سهولتونه او د ژوند ښه معيارونه برابر کړي. په آسانۍ سره دولت ټول ټولنيز خدمات خپلو هېوادوالو ته چمتو کولای شي. د نفوسو د ډيرښت د سلنې د چټکوالي د کمښت پخاطر لازمه ده چې حکومت خلکو ته عامه پوهاوی ورکړي ترڅو خلک قانع شي او د اولادونو تعداد کم وساتي. د کم کاري ځواک لپاره کار برابرول هم په آسانه کيږي.

- د کوچنيو او متوسطو صنعتونو رامنځته کول: د هېواد په ټولو ولايتونو کې ان د کليو په کچه واړه واړه صنعتونه رامنځته شي، ترڅو

خلک کارونو کې بوخت شي. عادي کارگران او دهقانان دې وهڅول شي د عوایدو د ډیرښت لپاره د وخت د اعظمي کارولو په فرمول نه کار واخلي، تر څو بېلابېل واره واره صنعتونه پیل او د خپل ژوند کچه لوړه کړي.

• د عایداتو د توزیع ناانډولتوب ختمول: په کار ده چې ګران هېواد کې خصوصي سکتور خپل سرئ ته پریښودل شي چې څه یې زړه وي، نو هماغسې به کوی، بلکې یو محدودیت ورته باید وضع شي، تر څو خصوصي سکتور خپل قیمتونه نورمال وساتي، د دې کار لپاره د دولتي تصدیو شتون ډیر اړین دی. که خصوصي سکتور خپل سرئ ته پریښودل شي نو په هر ولایت کې به یو څو کسان مالدار وي او د عوایدو بهیر به د هغوی جیب ته روان وي، خو که په وړاندې یې دولتي رقابتي تصدیګانې شتون ولري هیڅوک بیا خودسري نشي کولی او په اقتصادي فعالیتونو کې ټول ونډه اخلي او دې کار سره د عاید وېش کې عدل پخپله رامنځته کيږي.

• په ابتدایي اړتیاوو توکو باندې د مالې کمه سلنه لګول: دا کار تقریباً شوی هم دی. افغان حکومت په خوراکي توکو باندې محصول تقریباً معاف کړی دی او که کوم محصول شتون هم ولري، نو د نشت برابر به وي. که چیرې په خوراکي توکو مالیه اضافه کيږي نو طبیعي خبره ده چې بوج به

یې په غریبه طبقه باندې زیات راځي.

• د کوچنیو پوړونو ورکول: باید چې افغان حکومت سوادلرونکو بیروزګاره خلکو ته د کاروبارونو د پیل په خاطر وېرې وېرې قرضې ورکړي، تر څو خپل کاروبار پیل کړي. زمونږ ګاونډي هېوادونو پاکستان او هند کې بیا د صدراعظم روزګار سکیم لاندې غریبو خلکو ته تکسي ګانې او واره موټرونه ورکول کيږي او په میاشتنۍ ډول ترې په قسط واره توګه فیصدي ګرځي. همداشان بیسواده بیروزګاه خلک د ټولنې په فلاح کې د کار کولو له پلوه زیات رول ادا کولی شي.

• محلي تولیدات تشویقول: افغانستان کې الحمدالله دا مهال تر کافي حده تولیدات لرو چې یوازې د حکومت لخوا یې لازم تشویق پکار دی. د دواګانو او مشروباتو څخه نیولې تر خوراکي توکو تولید پورې د هېواد په بېلابېلو ولایتونو لکه کابل، ننگرهار او هرات او نورو ځایونو کې کارخانې لرو، خو د بریښنا د لږ شتون، مناسب ځای نشتوالی او مارکیټنګ پروسې ضعیف ټول هغه څه دي چې دغه خلک ترې سر ټکوي. که چیرې محلي تولیدات تشویق شي او پریمانه شي نو ضرورت نشته چې مونږ دا شیان د نورو هېوادونو څخه وارد کړو، بلکې زمونږ اقتصاد به د ځان بسیا او صادراتي اقتصاد طرف ته حرکت وکړي. په افغانستان کې په محلي تولیداتو کې تر ټولو ښه تولیدات هم

لرو چې د وارداتي اجناسو په نسبت مونږ ته ډیر ارزانه تماميږي. هر څومره چې زمونږ صادرات زیاتيږي په مقابل کې به یې زیات بهرني اسعار هېواد ته داخلېږي چې پخپله د افغانو د ثبات او ارزښت د زیاتوالي لامل ګرځي او په ټوله کې د اقتصاد د پیاوړتیا او غښتلتوب لامل کيږي. افغان سوداګر باید تشویق شي چې خپلو تولیداتو پراخوالی ته لا کار وکړي.

• د غوره اقتصادي تګلارو (پالیسیو) جوړول: عامو افغانانو ته دې عدالت ورکړل شي او لوی خلک دې پرې ښودل شي چې د غریبو په حقوقو باندې پښې کيږدي. په دولتي نظام کې دې لازم ریفورمونه او سمونونه راوستل شي او زمونږ حکومت باید په داسې پالیسیو کار وکړي چې د دوه ګوني اقتصاد یعنې اطرافي او ښاري اقتصاد تر منځ توپیر او واټن کم کړي. په اقتصادي سیاستونو کې باید د ټولنې بې وزله قشر په پام کې ونیول شي. د افغانستان د پرمختیایي ستراتیژۍ په شمول ټول اقتصادي سیاستونه د هېواد والو د فلاح په شعار څرخي، خو له بده مرغه یاد سیاستونه او تګلارې یوازې د شعار تر حده پاتې شوي دي او بس. اوسمهال سترې پروژې او کانسپټونه چې د افغان حکومت لخوا پیل شوي لکه ټوټاب، سلما بند، ټاپي او چاه بهار هغه څه دي چې پکې به د بې شمیره افغانانو د ژوند حالت ښه شي. □

محبوب الله شریفی

مسئول خطرات

آمریت عمومی عملیات بازار

خروج انگلستان از اتحادیه اروپا

و

پیامدهای اقتصادی آن

جدول ذیل شاخص فعالیت های تخمین شده اقتصادی انگلستان از ربع دوم ۲۰۱۶ الی ربع اول ۲۰۱۷ را نشان میدهد.

از ۱۶ میلیون نفر دیگر برای ماندن در اتحادیه اروپا رأی دادند، ولی جنبش Brexit به موفقیت رسید.

انگلستان در سال ۱۹۷۳ میلادی عضویت اتحادیه اروپا را کسب نمود. از آن زمان به بعد افراد، گروه های مدافع و احزاب سیاسی این کشور در مورد خروج انگلستان از اتحادیه اروپا که به برگزیت (Brexit) مخفف میشود را دنبال میکردند.

موضوع خروج انگلستان از اتحادیه اروپا همه رسانه ها را به خود مشغول نمود و به اندازه ای که حجم پوشش خبری، تحلیلی و بازتاب این اتفاق به حد زیادی اوج گرفت. سرانجام در انتخاباتی که در ۲۳ جون ۲۰۱۶ در انگلستان انجام شد، بیش از ۱۷ میلیون نفر به عدم حضور آن کشور در اتحادیه اروپا و در مقابل بیش

ارقام پیش بینی شده			ارقام حقیقی	
ربع اول ۲۰۱۷	ربع چهارم ۲۰۱۶	ربع سوم ۲۰۱۶	ربع دوم ۲۰۱۶	فعالتهای اقتصادی
۰.۶	۰.۵	۰.۵	۰.۳	تولید ناخالص داخلی (GDP)
۱.۷	۱.۲	۰.۷	۰.۴	شاخص قیمت مصرف کننده (CPI)
۵.۱	۵.۱	۵.۱	۵.۱	فیصدی نرخ بیکاری
۰.۲۵	۰.۲۰	۰.۲۰	۰.۵۰	فیصدی نرخ تکنانه
۱.۲۷	۱.۲۷	۱.۲۸	۱.۳۳	نرخ تبادل

برگزیت (Brexit) و تأثیر آن بر پنج

حوزه اصلی اقتصاد:

۱- ارزش پوند استرلینگ

قرار پیش بینی آگاهان امور اقتصادی، Brexit بالای ارزش پوند استرلینگ تأثیر منفی خواهد داشت و بسیاری از کارشناسان معتقدند که خروج از اتحادیه اروپا در مجموع به اقتصاد انگلستان صدمه میزند، ولی بسیاری از سرمایه گذاران مطمئن بودند که انگلستان در اتحادیه باقی خواهد ماند، اما این اتفاق پیش نیامد و در حال حاضر آنها مجبور شدند پیش از آن که بحران اقتصادی شدت بگیرد، دارایی‌های خود را بفروشند. همچنین در صورتی که اقتصاد انگلستان با خروج از اتحادیه اروپا ضربه بخورد، پوند استرلینگ نیز ارزش چندانی برای ذخیره کردن نخواهد داشت و انگلستان برای پرداخت هزینه اقامت و ارداتی خود نیاز به جذب سرمایه گذاری خارجی دارد.

در ۱۹ جون ۲۰۱۶ یعنی قبل از خروج انگلستان از اتحادیه اروپا هر پوند ۱.۴۱ دالر معامله میگردید، اما در ۱۹ جولای ۲۰۱۶ هر پوند ۱.۳۲ دالر معامله گردید که در زمان کوتاه تأثیرات منفی در

مبادله پوند در مقابل دالر بمیان آمد. داشت.

۲- بازارهای سهام

خروج انگلستان از اتحادیه اروپا ممکن که در برخی دیگر از کشورهای جهان به نظر برسد، اما همان طور که بسیاری از شرکت‌های بزرگ در این کشور از تأثیرات مخرب این امر بر آینده اقتصادی‌شان هشدار داده بودند، خروج انگلستان پیش از هر چیز ارزش سهام در کشور را دستخوش تغییر خواهد کرد. افت ارزش سهام ممکن است در کوتاه

مدت به سایر کشورهای اتحادیه اروپا نیز منتقل شود. چون کشورهای دیگر، به دلیل خروج یکی از بزرگترین اقتصادهای دنیا از اتحادیه اروپا، اطمینان کمتری نسبت به معامله سهام خواهند

از طرف دیگر، از آنجا که رشد اقتصادی چین و امریکا دچار ضعف شده، اقتصاد دنیا در موقعیت حساسی به سر میرد. با شوکی که انگلستان با تصمیم به خروجش از اتحادیه به اروپا وارد کرد، نگرانی‌ها در مورد موقعیت حساس اقتصادی افزایش می یابد. لذا انتظار سقوط شدید ارزش سهام در انگلستان و خارج از این کشور دور از انتظار نخواهد بود.

۳- بازدهی اوراق قرضه

با افت ارزش سهام، سرمایه گذاران به گزینه‌های مطمئن تری متمایل می شوند که یکی از آنها اوراق قرضه است. هر چه پول بیشتری صرف خرید اوراق

قرضه شود، سوددهی آن کمتر می شود. گذشته از این که سطح سوددهی اوراق قرضه همین حالا هم تا حدی کاهش پیدا کرده است. شوک ناشی از خروج انگلستان از اتحادیه اروپا می تواند از بازدهی اوراق قرضه بیش از پیش بکاهد.

۴- بازار مسکن

با خروج انگلستان از اتحادیه اروپا، این روند ممکن است کندتر شود. خریداران خارجی تمایل چندانی به سرمایه گذاری های بزرگ برای خرید املاک عمده که در مرکز لندن نیاز است، نشان نمی دهند، چون آنها نمی دانند که آینده سیاسی و اقتصادی این کشور به کدام طرف خواهد رفت. ممکن این رفتار در ابتداء فقط از جانب تعداد محدودی از میلیونرها صورت بگیرد، اما پس از چندی آن چه در مرکز لندن اتفاق می افتد، بر قیمت مسکن در تمام انگلستان تأثیر می گذارد و به باقی مناطق پایتخت، جنوب شرق انگلستان و سراسر کشور منتقل می شود. برای برخی ممکن است بد نشود، چون قیمت مسکن بسیار بالا است و خیلی ها که قبل بر این توان ورود به بازار ها را نداشتند، حالا می توانند وارد بازار مسکن شوند. هر چند برای کسانی که به

خاطر داشتن مسکن احساس پولداری می کنند، افت قیمت مسکن به معنی بدتر شدن وضع اقتصادی شان خواهد بود.

۵- تجارت و جذب سرمایه خارجی

انگلستان بیشتر از ۱ تریلیون پوند سهام خارجی را نزد خود دارد که حدود نیمی از سهام سایر اعضای اتحادیه اروپا می باشد. برگزیت بالای صنعت تولید موثر نیز تأثیر نموده که در تولید موثر ۱۲ درصد و یا ۱۸۱,۰۰۰ موثر در هر سال کاهش بعمل خواهد آمد. نظر سنجی ها نشان دهنده آنست که ۷۰ فیصد از اعضای اتحادیه تولید کنندگان موثر، در انتظار محیط منفی دراز مدت می باشند.

خلاصه و نتیجه گیری

برگزیت Brexit، بصورت عموم پیامد های منفی بر سرمایه گذاری مستقیم خارجی، نتایجی اقتصادی- اجتماعی و سیاسی در پی خواهد داشت. Brexit می تواند در بازار اسعار، انرژی، فلزات گرانبها از قبیل طلا و غیره، کالاهای مختلف و شاخص های بورس و... تأثیرات مهمی بگذارد. Brexit تأثیرات کوتاه مدت، متوسط المدت و دراز مدت بر انگلستان، اتحادیه اروپا و

در تمام جهان خواهد گذاشت. در کوتاه مدت، خروج انگلستان از اتحادیه اروپا، ایجاد شوک های روانی و قیمتی به بازار خواهد داشت. در میان مدت، Brexit می تواند واکنش دولت ها و مردم کشورهای دیگر را برانگیزد و آنها نیز خواهان انتخابات برای خروج از اتحادیه اروپا شوند. □

1. Bloomberg software
2. <https://woodfordfunds.com>
3. <http://www.khabaronline.ir>

په هېواد کې باید ټول توکي او خدمتونه په افغانۍ وړاندې شي

د نړیوالې اقتصادي ودې په اړه د اوباما خبرداری

۱۰ چنگاښ ۱۳۹۵

د امریکا ولسمشر بارک اوباما وایي له اروپايي ټولنې د بریتانیا وتل "د نړیوالې اقتصادي ودې په اړه د اوږد مهالو اندېښنو" لامل کېږي. اوباما وویل د بریتانیا وتل په دغه هېواد او یا په ټولنه کې په اروپا کې د پانګونې بهیر د ودې خنډ کېدلی شي.

نوموړي د بریتانیا له لومړي وزیر ډیویډ کامیرون او اروپايي ټولنې له مشرانو غوښتل چې د بریتانیا وتلو لپاره د یوه منظم بهیر ډاډ ترلاسه کړي.

د اروپايي ټولنې مشرانو تر ناستې وروسته خبرداری ورکړ که بریتانیا غواړي د اروپا ګډ بازار ته لاسرسی وساتي، باید د خلکو ازاد تګ راتګ ته غاړه کېږي. د اروپايي ټولنې ۲۷ هېوادونو مشرانو په تېرو څه دپاسه ۴۰ کلونو کې څو ورځ مخکې په لومړي ځل د بریتانیا په نه شتون کې غونډه وکړه.

د امریکا ولسمشر اوباما په اوتاوا کې د امریکا، کاناډا او مکزیک د مشرانو په ناسته کې چې د درېیو هېوادونو اقتصادي اړیکو پیاوړي کولو لپاره جوړه شوې وه، خبرې کولې.

اوباما وویل: د مرکزي بانکونو او مالیو وزارتونو چمتو کېدل ښيي چې "نړیوال اقتصادي به په لنډ مهال کې پایدار پاتې شي".

هغه زیاته کړه: "د بریتانیا د وتلو په صورت کې فکر کوم په اوږدمهال کې د نړیوالې ودې په برخه کې واقعي اندېښنې شته او په بریتانیا یا په ټوله کې په اروپا کې د پانګونې بهیر د ودې پر وړاندې خنډ ګرځي".

هغه وویل: "دا چې نړیواله وده د پخوا په پرتله کمزورې ده، دا بدلون له شرایطو سره مرسته نه کوي".

'تازه ساه واخلي'

اوباما همداراز په ټینګه له ازادې سوداګرۍ دفاع وکړه. هغه پرته له دې چې د جمهوري غوښتونکي ګوند ډونالډ ټرمپ نوم یاد کړي چې له دې طرحې سره مخالف دی وویل: "زمونږ د تاریخ په اوږدو کې داسې وختونه و چې (د عوام فریبو سیاستوالو لخوا) کډوالۍ ضد احساسات کارول شوي. خو وګورئ چې څه شول؟ کډوالۍ دوام وموند".

بي بي سي

سقوط کم سابقه ارزش پوند بریتانیا

۶ جولای ۲۰۱۶

هنوز دو هفته از خروج بریتانیا از

اتحادیه اروپا نگذشته که پیامدهای اقتصادی این تصمیم گیری گریبان این کشور را گرفته است. روند نزولی ارزش پوند ادامه دارد و نرخ برابری آن طی سی سال گذشته به پائین ترین حد خود رسیده است.

پوند بریتانیا از زمان رای گیری برای خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا ۱۵ درصد نسبت به دالر کاهش ارزش داشته است. صبح چهارشنبه ۱۶ سرطان ارزش هر پوند ۱،۲۷۹۸ دالر امریکا بود. در نخستین روزهای بعد از اعلام نتایج رفراندوم برکسیت ارزش برابری هر پوند به ۱،۳۱ دالر رسید، اما سپس ثبات خود را حفظ کرد.

بازار بورس جاپان نیز بتاريخ ۱۶ سرطان دچار نوسان شد. شاخص کُل بازار نیکیا کاهش شدیدی را نشان می دهد. دیگر بازارهای آسیایی نیز با کاهش ارزش سهام روبه رو شدند. واسطه گران نسبت به تحولات اقتصادی اروپا پس از همه پرسی برکسیت ابراز نگرانی کرده اند.

نگرانی پیرامون اقتصاد جهانی روز سه شنبه به بازار سهام والاستریت نیز سرایت کرد. این بیم تنها به پیامدهای برکسیت خلاصه نمی شود، بلکه کاهش بهای نفت را نیز در بر می گیرد.

»

ناامنی اقتصادی

مارک کارنی، رئیس بانک مرکزی بریتانیا پیامدهای جدی برکسیت بر اقتصاد این کشور را پیش‌بینی کرده و هشدار داده بود که پادشاهی متحد بریتانیا وارد مرحله‌ای از ناامنی اقتصادی خواهد شد. بریتانیا برای در امان ماندن اقتصاد جهانی از وخیم‌تر شدن وضعیت، قوانین سرمایه‌گذاری بانکی را بی‌درنگ تسهیل کرد. بانک‌ها دیگر نیازی به اندوخته پولی برای روزهای سخت ندارند. این که مازاد سرمایه اضطراری تا جون ۲۰۱۷ به تعویق انداخته شده است به این معنا نیست که بانک‌ها موقعیت بهتری برای پرداخت سود بیشتر دارند. با این اقدام در درجه اول وام‌دهی به شرکت‌ها و اشخاص حقیقی تسهیل می‌شود. کارنی خاطر نشان می‌کند: «در مواقع اضطراری نقدینگی کافی در اختیار قرار خواهد گرفت.»

نگرانی و کنترل

بانک مرکزی اروپا و دیگر بانک‌های مرکزی به منظور جلوگیری از بازگشت بحران‌های مالی پس از خروج بریتانیا، بخش‌های تجاری مؤسسات مالی را مورد بررسی قرار داده‌اند. کارشناسان بانک مرکزی بریتانیا و امریکا و نیز بانک مرکزی اروپا به طور تقریباً

هم‌زمان اقدام به ارائه تصویری جامع از فعالیت‌های بازار کردند تا آشفتگی‌های احتمالی را شناسایی کنند.

این نگرانی وجود داشت که موج مخالفت با نتایج رفراندوم برکسیت، پیامدهای مالی حادی به بازارهای مالی تحمیل کند. موسسه پژوهشی YouGov و مرکز پژوهش‌های اقتصادی و تجاری در یک بررسی به این نتیجه دست یافتند که ۴۹ درصد شرکت‌ها اوضاع اقتصادی عمومی را طی ۱۲ ماه آینده ناگوار پیش‌بینی کرده‌اند. این در حالی است که پیش از همه‌پرسی، تنها ۲۵ درصد بر این عقیده بودند.

دووجه وله

اروپایی‌تولنه: له وتن مخکې له بریتانیا سره سوداگریزې خبرې نه کوو
۱۱ چنگاښ ۱۳۹۵

د اروپایی ټولنې د سوداگریزو خبرو مشرې ویلي، د بریتانیا له بشپړې وتنې مخکې به له دغه هېواد سره سوداگریزې خبرې ونه کړي. انا سیسیلیا ملمسترون ویلي، له اروپایی ټولنې تر وتلو وروسته به بریتانیا له یورو سیمې سره په سوداگریزو خبرو کې درېیم هېواد ګڼل کېږي.

”په حقیقت کې به مونږ دوه جلا خبرې ولرو؛ لومړۍ خبرې چې له ټولنې د وتلو

لپاره ضروري دي او بیا له وتلو وروسته خبرې، هغه خبرې چې له اروپایی ټولنې سره د دغه هېواد د نوې سوداګرۍ د څرنگوالي لپاره لازمي دي.”

”هغه ټولپوښتنه چې مونږ پام ورته وکړ او پایلو ته یې هم درناوی لرو؛ له قانوني اړخه د اروپایی ټولنې لپاره هېڅ مشروعیت نه لري. د وتلو بهیر له هغې شپې پیلېږي چې لومړی وزیر رسماً له اتحادیې د خپل هېواد و تلو اعلان وکړي؛ دا هغه ګام دی چې د بریتانیا راتلونکې لومړی وزیر به یې پورته کوي.”

د اغلې ملمسترون په وینا، له اروپایی ټولنې د بریتانیا له وتلو وروسته به له دغه هېواد سره د سوداګرۍ نړیوال سازمان د ګټو پربنسټ سوداګریزې خبرې کېږي.

د اروپایی ټولنې د سوداګریزو خبرو مشرې دا هم ویلي چې ”دا بهیر به د اروپایی ټولنې هېوادونو ته یو ګوزار وي، خو بله چاره نه شته او د ټولپوښتنې پایلې هم روښانه دي. زه خواشینې یم چې د ازاد تجارت د یوه دودیز ملاتړي هېواد په توګه بریتانیا اوس اروپایی ټولنه پرېږدي.” □

بي بي سي

روستا ها به سایر فعالیت های اشتغالزا نیازمند اند

و غیره باعث توانایی روستاییان می شود. در اینجا منظور از ایجاد توسعه زیرساخت های روستایی صرفاً تزریق سرمایه نمی باشد، بلکه هدف از آن ایجاد نهاد و مدیریت جدید و مشارکت وسیع روستاییان است، زیرا با همکاری مردم به طور آگاهانه روستاییان می توانند از دوران طراحی و سرمایه گذاری عبور نموده و به رشد اقتصادی و توسعه پایدار نایل آیند.

از مدت زمانی که دیدگاه توسعه روستایی شکل گرفت، در این دیدگاه ها توسعه پایدار بخش جدا ناشدنی مراقبت از محیط زیستی بوده که بر اساس آن توسعه پایدار جزء لاینفک مراقبت های زیست محیطی و بهبود در کیفیت زندگی و حیات بشری می باشد و بر اساس آن مساوات بین نسل های فعلی و نسل های بعدی، یعنی انتقال منابع طبیعی مشابه یا بهبود یافته به نسل های آینده که وارث آنها هستند، می باشد.

برای نيل به توسعه پایدار چالش های زیادی مانند مدیریتی، فزیک، اجتماعی و اقتصادی نیز وجود داشت که توسعه پایدار

»

انسان ها قبل از زرع انواع نباتات برای تأمین زندگی خود از یکجا به جای دیگر (به مکان های که دارای منابع طبیعی فراوان می بود)، کوچ می نمودند. با گذشت زمان انسان ها شیوه زراعت را آموختند و به یکجا نشینی رو آوردند و به مرور زمان روستا ها به میان آمد، بناءً روستا ها از اولین مراکز اجتماعی انسانها محسوب می گردند.

با به میان آمدن روستا ها و ظهور کسب و کارهای غیر زراعتی مانند تجارت، خدمات و ... حکومت و شهرها بوجود آمدند، اما روستا ها به کندی در حرکت بودند و اقشار روستاها فقیر تر و آسیب پذیر تر شدند، به همین جهت برای رفع فقر شدید مناطق روستایی و کیفیت زندگی روستاییان، مقدمه توسعه پایدار در روستاها به میان آمد.

کشورهای مختلف مطابق با شرایط خاص شان، استراتژی های مختلفی را روی دست گرفته اند. آنها بیشتر زیرساخت روستایی را سرمایه عمومی کشورهای شان میدانند، زیرا سهولت در خدمات، صحت، آموزش

را به کندی مواجه می نمود. با بررسی های علمی که در این زمینه صورت گرفته است، نشان می دهد که توسعه پایدار دارای اهداف عمده است که ذیلاً به آنها اشاره می گردد:

۱. تأمین نیازهای اساسی
۲. افزایش تولید و کاهش فقر
۳. امنیت غذایی
۴. افزایش درآمد
۵. حفظ محیط زیست
۶. توسعه فرصت های شغلی

از میان این همه امنیت غذایی، افزایش مشارکت، حفظ محیط زیست و کاهش فقر به عنوان منشور بین المللی در همه محافل علمی و اجرایی مورد توجه می باشد. همه کشورها اعم از کشور های توسعه یافته و در حال توسعه به شکلی از اشکال در برنامه های راهبردی خود برای هر یک از این مقوله ها و اهداف برنامه ریزی مشخصی دارند، در این برنامه ها روستا ها که کوچکترین واحد جغرافیایی سکونت گاه و محل تجمع انسانها می باشد، روی توسعه آن تمرکز صورت گرفته است.

برنامه توسعه روستایی بخش مهمی از برنامه های توسعه هر کشور بشمار می رود که توسط دولت و کارگزاران آن در مناطق روستایی اجراء می گردد.

باید گفت که اهداف عمده توسعه روستایی به چهار دسته تقسیم شده است که عبارت اند از:

۱. اهداف اقتصادی
۲. اهداف اجتماعی
۳. اهداف طبیعی
۴. اهداف سیاسی

- اهداف اقتصادی در بر گیرنده در آمد ثابت، امنیت شغلی و تعادل شغلی می باشد
- اهداف اجتماعی حفظ تهداب حیات جامعه را تشکیل می دهد

- اهداف طبیعی شامل تکمیل استندردهای طبیعی و اعمال آن در همه واقعات زندگی است

- اهداف سیاسی عبارت از همراه ساختن جامعه روستایی با سیاست های دولت و به دنبال آن استفاده از روستاها به عنوان منبع قدرت پایدار برای دولت ها می باشد.

توسعه پایدار بطور رسمی در سال ۱۹۸۷ در مجمع عمومی سازمان ملل متحد مورد تأیید قرار گرفت و بعداً در کشور های عضو رایج شد، بر بنیاد گزارش برونلند (Brund Land Report)، کمیسیون توسعه و محیط زیست سازمان ملل متحد جهت توسعه پایدار این گونه تعریف شده است. «برآوردن نیاز های نسل کنونی بدون به خطر انداختن توانایی نسل های آینده در بر آوردن نیاز های شان».

گرچه زندگی روستاییان با فعالیت های زراعتی عجین شده و زراعت نقش اصلی و اساسی را در توسعه روستاها دارد، اما در سه دهه اخیر نقش سایر فعالیت های اشتغال زا موسوم به فعالیت های خارج از مزرعه به عنوان مهمترین فرصت های اشتغال و افزایش درآمد خانوار های روستایی مورد توجه همه سیاست گذاران و برنامه ریزان توسعه قرار گرفته است.

تکنالوژی معلوماتی عصاره دانش و تجربه چندین هزار ساله بشر است و در طول تاریخ انسان ها برای کاهش ابهامات و ناشناخته ها به اطلاعات نیازمند بوده اند.

در یک روستای توسعه یافته، اطلاعات زمانی محقق خواهد شد که توان دسترسی آسان و ارزان به اطلاعات مربوطه برای عموم مردم فراهم باشد. زیرا روستا و روستاییان منابع بنیادی تولید و رشد اقتصاد ملی در هر جامعه می باشند و به فراموشی سپردن این نیروهای مولد و مؤثر در توسعه اقتصادی به معنای مرگ اقتصادی هر جامعه است.

باید خاطر نشان نمود که کشورهای در حال توسعه، با وجود تجارب متعددی که در زمینه کاربرد الگوهای مختلف رشد و توسعه بدست آورده اند، هنوز هم شاهد موجودیت یک سلسله شکاف ها و تبعیضات بعضاً وسیع بین منطقه ای یا درون

منطقه ای و بین گروه های مختلف جامعه به عنوان مانعی بر سر راه توسعه و بهبود وضعیت زندگی عامه مردم در روند پایداری باشند. تبادل اطلاعات و دسترسی به تکنالوژی معلوماتی و کاهش هزینه آنها، یگانه وسیله خوب برای افزایش تولید، بهره وری، رقابت و رشد وضعیت اقتصادی روستاها شناخته شده است.

در حال حاضر، وضعیت روستاهای کشور از جهات مختلف اقتصادی، رفاهی، صحتی و... نسبت به شهرها با مشکل همراه بوده، اگر تکنالوژی معلوماتی و ارتباطات در روستاها توسعه نیابد؛ وضعیت اقتصادی روستاها به مراتب بدتر خواهد شد و نرخ مهاجرت ساکنین روستاها به شهرها به طور دوامدار افزایش خواهد یافت. □

عبدالحفیظ شاهین
منابع:

۱. <http://www.ensani.ir>
۲. www.mag.iran.com
۳. www.civilica.com
۴. www.rdsj.torbath.ac.ir

بهرنیو پانګه اچوونکو لپاره د سعودي عربستان د ونډې بازار پرانیستل شو

د څو کلونو خبرو اترو وروسته سعودي عربستان د ۵۳۰ میلیاردو ډالرو په ارزښت د تداول (Tadawul) په نوم د ونډې بازار د جون په ۱۵ نېټه د بهرنیو پانګه اچوونکو لپاره پرانیسته. دا بازار په داسې حال کې پرانیستل شو چې د سعودي حکومت هڅه کوي چې له هایدروکاربنونو پرته خپل اقتصاد غني او متنوع کړي چې د دې موخې په ترلاسه کولو کې بهرنی پانګه اچونه ګټوره وسیله ګڼل کېږي.

سعودي عربستان د بدلون تر رامنځ کېدو پورې د G20 وروستی غړی ؤ او د ونډو د بازار په برخه کې یې د بهرني ملکیت په وړاندې محدودیتونه وضع کړي ؤ. د مخکینیو لارښوونو پر بنسټ، د عربي هېوادونو د همکارۍ له شورا پرته بهرنیو پانګه اچوونکو یوازې د سیمه ییزو پور ورکوونکو لخوا د صادر شویو ګډون پانډو له لارې د سعودي عربستان د ونډو بازار ته لاسرسی درلوده. په داسې حال کې چې دا سیستم پانګه اچوونکو لپاره د مالکیت اقتصادي ګټې وړاندې کوي، خو سره له دې هم په دې برخه کې د دوي د رایې ورکولو حقونه لږ دي.

پر مالکیت باندې د محدودیتونو د کمولو په پام کې نیولو سره دا بازار یوازې او یوازې د یو شمېر کوچنیو بهرنیو پانګوونکو پرمخ خلاص ؤ. په دغو بهرنیو پانګه اچوونکو کې مالي ادارې شاملې

دي چې باید د شاوخوا ۵ میلیاردو ډالره شتمنۍ ترڅنګ لږ تر لږه ۵ کاله تجربه یا فعالیت ولري. سربېره پر دې، هر یو کوچنی بهرنی پانګه اچوونکی په ټاکلي کمپنۍ کې تر ۵ سلنې ونډې پورې محدودیت لري، په داسې حال کې چې د ونډې په یو ځانګړي بازار کې ټولیزه بهرنی مالکیت له شل سلنه زیاتیدای نه شي. په مکې او مدینې منوره کې یو شمېر کمپنۍ د دیني اساساتو له امله د بهرنیو پانګوونکو پر مخ بندې شوي دي چې له امله یې د سعودي عربستان ډېر کم شنوونکي په راتلونکو ۱۲ میاشتو کې د بهرنی پانګونې ګټورتیا ته هیله مند دي. سربېره پر دې، ډیری بهرني پانګوونکي په ۲۰۱۷ کال او راتلونکو کلونو کې په نړیواله کچه د پانګونې د راغوړیدلي بازارونو په شاخص کې د سعودي عربستان د ګډون په تمه دي. که څه هم تمه کېده چې دا پروسه به په راتلونکي کلونو کې د هېواد د ونډو بازار څارنیز معیار ته وده ورکړي.

نړیوال سوداګریز بانک (CIB) د سیتي بانک (Citibank) ځینې برخې وپېرلې د مصر لوی خصوصي پور ورکوونکی نړیوال سوداګریز بانک (CIB) د سیتي بانک (Citibank) د شتمنۍ او د اصلي پانګې دواړه کوچنی عملیاتي برخې پېرلي دي.

د داوطلبۍ له یوې اوږدې پروسې

وروسته چې د راپور له مخې پکې سیمه ایز پور ورکوونکي او د متحده عربي سیمه ایزو ادارو لکه د ابو ذبی اسلامي بانک او د اماراتو د دویې ملي بانک (NBD) ګډون کړی ؤ، د رویټرز د خبري آژانس د راپور له مخې نړیوال سوداګریز بانک (CIB) د ۲۰۱۵ کال د جون په ۹ نېټه هم دا معامله خوندي کړې وه. په داسې حال کې چې دا تړون لاهم د قانوني منظوري تابع دی، خو د نړیوال سوداګریز بانک (CIB) د خبر پانې له مخې د سیتي بانک (Citibank) نږدې ۹۰۰ کارکوونکي، اته څانګې او د ATM ښاري شبکې د مصر پور ورکوونکي بانک ته لېږدول شوي دي.

د مصر نړیوال سوداګریز بانک ویلي دي چې دا پېرنه به یې بانک د دې جوګه کړي چې تر ۱۸ سلنې زیاته شتمنۍ ترلاسه کړي او د کوچني بانکدارۍ نږدې ۱۰۰،۰۰۰ مشتریان ولري. د سیتي بانک (Citibank) دا لویه پلورنه په داسې حال کې شوې چې په ټوله نړۍ کې په پراخه کچه د کوچني بانکدارۍ فعالیتونه کمزوره شوي ؤ، همدا ډول دې بانک اعلان کړی ؤ چې د مصرفي بازارونو له یوولسو (۱۱) ونډه لرونکو څخه لاس اخلي ترڅو لګښتونه راکم او په اصلي بانکي فعالیتونو باندې تمرکز زیات کړي. □

منبع: The Banker

جایگاه نورم و استاندارد در رشد اقتصاد کشور

غلام حسن زاهدی

لیسانس پوهنځی اقتصاد پوهنتون کابل

امروز به یک دهکده تبدیل شده و همه‌ای
کشورها به سوی هم‌گرایی اقتصادی روان
»

رشته‌ای از فعالیت‌های عمومی که
بصورت قواعد، مقررات و نظام نامه به
منظور ایجاد هماهنگی و وحدت رویه،
توسعه تفاهم، تسهیل ارتباطات
صرفه‌جویی در اقتصاد، حفظ سلامت و
گسترش مبادلات تجاری داخلی و
خارجی به کار می‌رود. به طور کلی
استندرد به معنای قانون، قاعده، اصل و
ضابط می‌باشد.

اهمیت نورم و استندرد به اندازه‌ای است
که حتی در سطح بین‌المللی، سازمانی به
نام آن ساخته شده است. زیرا جهان

نورم و استندرد سازی یکی از موضوعات
مهم برای رشد اقتصاد کشورها پنداشته
می‌شود، توجه به معیاری سازی کالاها و
خدمات نقش و جایگاه یک کشور را در
سطح ملی و مهتر از آن در سطح
بین‌المللی با اهمیت نشان می‌دهد. زیرا
معیاری نمودن تمام اجناس و خدمات
مطابق با نورم و استندردهای بین‌المللی در
واقع هم‌گرایی با جهان و کشورهای
توسعه یافته می‌باشد.

نورم و استندرد، نظم‌یست بر مبنای نتایج
استوار علوم، فنون و تجارب بشری در

(۱) سازمان بین‌المللی استندردسازی یا The International Organization for Standardization که معمولاً به نام ایزو به انگلیس ISO شناخته
می‌شود، موسسه بین‌المللی تعیین استندرد متشکل از نمایندگان موسسات استندردسازی ملی است. ایزو کار رسمی خود را از تاریخ بیست و سوم فوریه ۱۹۴۷ آغاز
کرده است. این سازمان به ترویج جهانی استندردهای اقتصادی و صنعتی می‌پردازد تا مبادلات صنایع و فنون مختلف را در یک راستا هماهنگ کند.

هستند، این عوامل موجب آن گردیده تا همه کشورها معیارهای را در تمام بخش‌ها (غذا، کالا، محیط زیست، صحت، ساختمان، آموزش و پرورش، برق، شاهراه، مخابرات و تکنالوژی و غیره) داشه باشند و به کاروان جهانی شدن اتصال شده و از مزایای آن برخوردار گردند.

استندرد

شاید بارها شنیده‌اید که این وسیله استندرد است یا فلان وسیله استندرد نبود و اتفاق بدی افتاد. آیا گاهی فکر کرده‌اید که استندرد یعنی چه؟

استندرد به معنی نظم و قانون است. هر کاری که طبق اصول منظم و مرتب انجام شده باشد، به آن می‌گویند که طبق استندرد است و مهر استندرد دریافت می‌کند.^۲

شاید نتوان تعریف خیلی دقیق و صحیحی از استندرد ارائه کرد، ولی به طور کُل می‌توان اینگونه عنوان کرد که استندرد، آزمایش‌ها و مطالعات گذشته برای نتیجه‌گیری و استفاده در آینده است.

استندردها تنها مربوط به کالا نمی‌شوند، بلکه بسیاری از خدمات را نیز شامل می‌شوند. باید قبول کرد که هر کالا و یا هر نوع خدماتی باید در یک چارچوب مشخص ارائه شود و این چارچوب‌ها را

می‌توان با استندرد تعریف کرد. در دنیای امروزی تقریباً تمام کشورها برای خود یک استندرد ملی دارند. استندرد همان چارچوب است که تمام جوانب یک شی و کالا چون اندازه، کمیت، کیفیت، رنگ، تاریخ و غیره را در نظر می‌گیرد. استندرد باعث می‌شود که ما با خیال راحت، کالا و خدمات مورد نیاز خود را انتخاب کنیم و بدانیم که انتخاب ما مشکلی برای ما ایجاد نمی‌کند. اگر استندرد نباشد، زندگی بسیار پر خطر و حادثه‌آفرین خواهد شد.^۳

نورم

نورم نظریه علم و تخنیک اساس سنجش‌ها است و یا گفته می‌توانیم نورم کمیته‌ای است که در اثر تجارب علمی و عملی طرح و تثبیت گردیده و از طرف مرجع با صلاحیت مورد تصویب قرار گرفته است.^۴

کشور باستانی ما افغانستان در طول تاریخ بیش از پنج هزار ساله خود گواه تحولات و پیشرفت‌های عرفانی و کلتوری شگفت‌انگیز بوده که از اثر این پیشرفت‌ها می‌توان نتیجه‌گیری کرد که در گذشته مردم از اساسات معیاری ساختن‌ها اقدامات و اجراءات خویش استفاده به عمل می‌آوردند. معماران، پیشه‌وران، هنرمندان و استادان آن زمان در ساختمان‌ها و کارگیری از مواد ساختمانی افزار کار و

وسایل معیشت، نورم‌های ترکیبی و یا اندازه‌گیری‌های را به کار می‌بردند که از نظر ساینس و تخنیک امروزی محسوس می‌باشند.

مفکوره تأسیس و طرز استفاده از نورم در عرصه‌های تجارتي، زراعت و پلانگذاری زیر عنوان اصلاحات تخنیکی عملاً فعال و ایجاد گردیده است. اکنون از نورم‌های مصرف مواد، تولید و بازدهی کار، مزد معاشات، ضایعات و کسرات، استهلاکات، نورم‌های معین گازات موجوده مضر و غیره که برای صحت مضر است، استفاده‌های اساسی کاری در راستای تثبیت نورم‌ها قابل ذکر استفاده بعمل می‌آید.

پس بر این اساس می‌توان نورم را چنین تعریف نمود:

- وسیله پلان‌گذاری انکشاف اقتصادی و اجتماعی است.

- وسیله ثبت، مطالعات رژیم صرفه‌جویی منابع و بهره‌برداری معقول می‌باشد.

- وسیله کنترل جهت بهره‌برداری موثر منابع مادی کاری و سایر فعالیت‌ها است.

- تأمین وحدت میتودیکی در کلیه سطوح زندگی می‌باشد.

اداره نورم و استندرد ملی افغانستان (انسا)

اداره‌ای نورم و استندرد از سالیان متمادی بدینسو در هماهنگی با وزارت‌های محترم

(۲) ماه نامه نفت پارس، ۱۳۸۵

(۳) روزنامه هشت صبح، نازنین شفايي، پنج شنبه، ۱۱ حمل سال ۱۳۹۴

(۴) Fast dictionary

معادن، اقتصاد و تجارت فعالیت می نماید. بعد از روی کار آمدن دولت انتقالی اسلامی و تصویب قانون اساسی افغانستان که متضمن رعایت اصول اقتصاد بازار در کشور می باشد، دولت جمهوری اسلامی افغانستان با در نظر داشت اهمیت اداره ملی استاندارد در تدوین، تصویب، تطبیق و نظارت بر تطبیق استانداردهای ملی، کنترل کیفیت امتعه ای تجارتی و بدینگونه نقش قاطع آن در رشد اقتصاد ملی تشویق سکاتور خصوصی، حمایت از مستهلکین و حفاظت از محیط زیست به حسب پیشنهاد مشترک وزارت های محترم مالیه و تجارت و صنایع به منظور انسجام امور مربوط به تدوین تصویب، تطبیق و نظارت بر تطبیق استانداردهای ملی، کنترل کیفیت امتعه تجارتی اداره ملی استاندارد را به حیث یک اداره مستقل بر اساس مصوبه شماره (۲۰) مورخ ۲۹/۵/۱۳۸۶ شورای وزیران جمهوری اسلامی افغانستان و به تاریخ ۶/۱۲/۱۳۸۶ بعد از بحث همه جانبه و ارائه دلایل مقنع از جانب اداره به اکثریت آرا مورد تایید پارلمان افغانستان قرار گرفته و به عنوان یک اداره مستقل در تشکیل اساسی دولت شروع به فعالیت نموده است.

انواع استانداردهای عمومی و اساسی

۱- استاندارد فابریکه ای

استاندرد فابریکه ای نتیجه اتفاق نظرات بخش های مختلف یک فابریکه تولیدی در

زمینه دیزاین، تولید، کنترل و سایر عملکردها می باشد. علاوه بر مزایای فراوان تدوین این سند، اجرای سیستم و بازرنگری استانداردهای فابریکه ای را با آخرین دست آوردهای علمی تخنیکی موجود فراهم می سازد. از جمله استانداردهای STD شرکت ولوو، استاندارد SIA شرکت ساکایی جاپان، استاندارد مهندسی EDS شرکت دوو، استانداردهای فابریکه ای شرکت بنز و ده ها نمونه دیگر را می توان نام برد که بسیاری از آنها مورد تایید مؤسسات استاندارد کشورهای متبوع قرار گرفته و به عنوان مبنا و بخشی از استانداردهای ملی هر کشور مطرح شده اند.

۲- استاندارد ملی

این استاندارد پس از بررسی و مشورت توسط متخصصان و کارشناسان تخنیکی صنایع و تجارت به منظور حفظ منافع ملی (منافع تولید کنندگان و مصرف کنندگان) در هر کشور تدوین می شود که البته وظیفه اصلی تدوین استانداردهای ملی در هر کشور به عهده ای سازمان ها و مؤسسات استاندارد آن کشور می باشد. مانند ANSA اداره ملی استاندارد افغانستان، استاندارد ملی ایران ISIRI، استاندارد ملی جاپان JIS، استاندارد ملی امریکا ANSI، استاندارد ملی روسیه سابق GOST، استاندارد ملی انگلستان BIS، استاندارد ملی آلمان DIN و غیره.

۳- استاندارد منطقه ای

این استاندارد توسط گروهی از افراد صاحب منافع در دو یا چند کشور هم جوار که دارای صنایع مشترک و یا دادوستد تجارتی هستند، تدوین می گردد. اجرای این استاندارد باعث تسهیل در ارتباطات تخنیکی و تجارتی بایکدیگر و با سایر کشورها می شود، از جمله این استانداردها می توان به استاندارد ECN (Europaisches Committee for Norming) که با همکاری ۱۵ کشور اروپایی متحد تدوین شده است و یا استاندارد Copant که مخصوص کشورهای پان امریکن (سازمان کشورهای امریکائی) می باشد، اشاره کرد.

۴- استاندارد بین المللی

هدف استاندارد بین المللی از بین بردن سد راه منافع کشورهاست که از طریق هم سو شدن ممالک و پذیرفتن یک چارچوب خاص در عرصه ای بین المللی به آن نایل می گردند. دوکتورین کشورها گردهم آمده یک ابتکار بزرگ نموده و سازمانی را تحت نام سازمان بین المللی ایزو تأسیس نموده اند. این خود جهان گرایی کشورها به سوی جهانی شدن است.

این استاندارد حاصل توافق نظرات کارشناسان مربوطه ممالک عضو سازمان بین المللی استاندارد است که هدف اساسی ارتقای فعالیت در مورد انواع استانداردهای جهانی و یا تعمیم استانداردهای بین المللی در زمینه ای علمی، تخنیکی و اقتصادی

«

(۵) سایت اداره نورم و استاندارد ملی افغانستان

(۶) آشنایی با استاندارد و انواع آن، کامران خدا پرستی

می باشد، از جمله استانداردهای بین المللی که از آنها استفاده بعمل می آید می توان به استانداردهای ISO و IEC اشاره نمود^۷.

نتیجه گیری

در یک جمع بندی کلی نورم و استاندارد عامل مهم در رشد اقتصاد به شمار می روند، زیرا اگر همه ای تولیدات داخلی موازی با معیارهای منطقوی و بین المللی باشند، به اطمینان گفته می توانم که درآمد سرشار و هنگفت به اقتصاد کشور آب می خورد. اهمیت و جایگاه نورم و استاندارد به اندازه ای مهم پنداشته می شود که وارد تمام ابعاد زندگی ما گردیده است. بدون در نظر گرفتن این پدیده ای مهم در واقع عقب ماندن از قافله و کاروان توسعه می باشد. بناءً نیاز مبرم دانسته می شود که از نورم و استاندارد استفاده اعظمی صورت گیرد.

به صورت کوتاه و خلاصه اهمیت نورم و استاندارد بالای رشد اقتصاد را در چند جمله ذیل وضاحت می دهم:

۱. بدون تطبیق و عملی نمودن نورم و استاندارد نمی توان به پویایی اقتصاد دست یافت.
۲. شکوفایی اقتصاد در گرو رعایت نورم و استاندارد می باشد.
۳. استاندارد آزمایش و مطالعات گذشته ای دانشمندان و پژوهشگران است که از آن در آینده برای ترقی جهات مختلف زندگی استفاده بعمل آید.

۴. نورم، اساس سنجش بوده که در اثر تجارب علمی و عملی طرح و تثبیت گردیده است.

۵. اداره نورم و استاندارد ملی افغانستان برای ایجاد نورم و استاندارد تلاش های همه جانبه انجام داده که موجب بهتر شدن شرایط اقتصادی گردیده است.

۶. عوامل که سبب به وجود آمدن نورم و استاندارد در سطح جهان گردیده همانا هم گرایی جهانی و جهانی شدن بوده تا همه ای مردم جهان از آن به صورت یکسان بهره ببرند.

۷. نورم و استاندارد به رشد اقتصاد کشور چنان کمک می کنند که گویا ستون فقرات اقتصاد را تشکیل می دهد.

پیشنهادهای

این جانب به عنوان پژوهشگر و دانشجوی اقتصاد، پژوهشی را که در راستای اهمیت نورم و استاندارد بالای اقتصاد کشور انجام دادم به این نتیجه رسیدم که نورم و استاندارد در اقتصاد (خرد و کلان) کشور چنان از اهمیت بالای برخوردار است که به تمام ابعاد زندگی اثر مثبت دارد، حتی وارد زندگی خصوصی ما گردیده است. به هر طرف که گام برداریم، سخن از نورم و استاندارد و رفاه اقتصادی به میان می آید. هر از گاهی گواه مسترد کالای افغانی از کشورهای خارجی می باشیم، زیرا کالای افغانی مطابق معیارهای کالای کشورهای خارجی نمی باشد. لازم می دانم نکاتی را به عنوان پیشنهاد در راستای بهتر عملی

شدن و پیروی از نورم و استاندارد ارائه نمایم که قرار ذیل اند:

۱. اداره ملی نورم و استاندارد افغانستان باید تا اندازه ای نهایی تلاش نماید، مزایا و پیامدهای مثبت نورم و استاندارد را برای مردم از طریق اطلاعات دسته جمعی مانند تلویزیون، رادیو و روزنامه ها آگاهی دهی نمایند.
۲. تلاش شود تا تولیدات و محصولات داخلی مطابق نورم و استاندارد ملی ساخته شده و در بازار عرضه شوند.
۳. ادارات دولتی و غیر دولتی از معیارهای که اداره نورم و استاندارد ملی افغانستان ساخته است، استفاده نمایند تا همه ای مردم از آن استفاده نمایند در نتیجه موجب رونق تولیدات داخلی در بین مردم و جامعه می گردند
۴. توجه جدی و همه جانبه ای نهادهای ملی و بین المللی را در قسمت تطبیق نورم و استاندارد ملی خواهانم.
۵. این جانب به عنوان باشنده این سر زمین به نهادهای ذیربط پیشنهاد می نمایم تا از تمام نیرو برای پیاده نمودن نورم و استاندارد در زندگی اقتصادی و اجتماعی جامعه تلاش جدی به خرج دهند.
۶. اداره نورم و استاندارد برای تسهیل روند استاندارد سازی و ایجاد دورنمای واضح برای انکشاف زیربنای کشور پلان استراتژی را روی دست گیرد.

(۷) آشنایی با استاندارد و انواع آن، کامران خدا پرستی

مبارزه با قاچاق کالا، عواید دولت را بیشتر می سازد

هر گاه اشیاء، اجناس و کالا های تجارتی بدون پرداخت محصول گمرکی و به شکل غیر قانونی صادر و یا وارد شود به آن قاچاق می گویند و این پدیده یک عمل غیر قانونی در اقتصاد کشور ها بشمار میرود.

قاچاق (تورید و صدور اجناس و کالا ها بدون محصول گمرکی) تأثیرات منفی را بر پیکر اقتصاد کشور هایی وارد می نماید که بخش اعظم و قابل ملاحظه عواید خود را از طریق محصول گمرکی بدست می آورند. این کشور ها اکثریت محصولات صنعتی و حتی مواد خوراکه مورد نیاز خود را از کشور های همسایه و فراتر از آن وارد نموده که تابع محصول گمرکی وارداتی می باشند. بناءً تورید امتعه از طریق قاچاق سبب کاهش و تنزل عواید

دولت می گردد.

باید گفت که دولت جمهوری اسلامی افغانستان همیشه سعی و تلاش می نماید تا راهکار های را جهت افزایش عواید دولت عملی نماید تا دولت از وابستگی کمک های خارجی رهایی یابد و خود از آن در تکافوی مصارف عادی و حتی انکشافی استفاده نماید. در حال حاضر بخش عمده عواید مالیاتی دولت جمهوری اسلامی افغانستان نیز از طریق محصولات گمرکی بدست می آید که به علت انتقال غیر قانونی کالا ها از سرحدات (قاچاق) خسارات مالی زیادی را بر بودجه و اقتصاد کشور عزیز ما وارد می نماید.

قاچاق مواد خوراکه، سامان آلات برقی و ... وسایل مورد ضرورت کشور که از

سایر کشور ها توسط قاچاق برآن وارد کشور می گردد، موجب کاهش و تضعیف تولیدات داخلی نیز شده و میزان بیکاری را در سطح کشور افزایش می دهد و این امر سبب متأثر شدن تولید ناخالص داخلی شده که در نتیجه تأثیراتی سوء را روی رشد اقتصادی کشور می گذارد. زمانیکه مواد و سایر اشیاء به شکل غیر قانونی و قاچاق وارد کشور شود، در این حالت محصولی برای تورید آن پرداخت نمی شود که طبعاً جنس وارد شده به قیمت نازل تر تمام گردیده و به قیمت نازل نسبت به اجناس داخلی عرضه می گردد که در اثر آن تصدی های تولیدی اشیاء مشابه داخلی قدرت رقابت را با اشیاء قاچاقی از دست می دهند و در نتیجه آن تصدی های داخلی ورشکست

»

می شوند، در حالیکه اشیای تورییدی به شکل قانونی با پرداخت محصول گمرکی این نوع تأثیرات سوء را بر اقتصاد و صنایع داخلی کشور وارد کرده نمی تواند، زیرا قیمت آنها با پرداخت محصول گمرکی بلند رفته که از یک طرف تولیدات داخلی حمایه و از طرف دیگر تولیدات داخلی می تواند با تولیدات مشابه کشور های خارجی رقابت نماید.

قاچاق، این پدیده غیر قانونی باعث کم اثر شدن و حتی در برخی موارد باعث بی اثر شدن سیاست های اجرائیوی دولت شده و دولت نمی تواند تا اهداف مورد نظر خود را برآورده سازد. به همین ترتیب قاچاق باعث کاهش انگیزه سرمایه گذاری مولد اقتصادی می گردد و در نتیجه به عوض اینکه سرمایه در امور مولد اقتصادی بکار افتد و باعث تولید و اشتغال شود به سوی قاچاق منحرف می شود. ترویج قاچاق موجب کاهش امور تولیدی و شغل آفرین می گردد و در اثر آن دامنه فقر نیز گسترش خواهد یافت.

انواع قاچاق:

قاچاق به انواع و اشکال گوناگون است که در این جا صرف به تشریح قاچاق وارداتی و قاچاق صادراتی اجناس و کالاها اکتفا می نمایم.

۱- در قاچاق وارداتی چون جنسی که در

داخل کشور تولید می شود، نسبت به جنس وارداتی که به صورت قانونی وارد می شود به قیمت ارزانتر تمام شده در این حالت وارد کنندگان سعی می نمایند تا کالا های توریید شده را از طریق قاچاق وارد کشور نمایند تا به قیمت نازلتر برای شان تمام گردد و از آن طریق فایده یا منفعت بیشتری را بدست بیاورند.

۲- در قاچاق صادراتی اشیای که صادرات شان ممنوع است و در بازار های خارجی فروش و فایده بیشتر به قاچاق بران بوجود می آورد، از طریق قاچاق صادر می گردند تا علاوه بر تکافوی هزینه شان از این طریق بتوانند فایده زیادی را حاصل نمایند. همچنان در صورتیکه اشیای صادراتی یک کشور ممنوع نباشد، ولی تعرفه های آن فوق العاده زیاد باشد، درین صورت نیز کالا هایی که صادر می گردد به قیمت بالا تمام شده که نمی تواند در بازار رقابت نماید، بدین منظور قاچاقبران تلاش بخرج می دهند تا جنس مورد نظر را از طریق قاچاق به بازار های جهانی صادر نمایند، در صورت دیگر زمانی که یک جنس در یک کشور وارد می گردد، کشور وارد کننده نظر به بعضی ملحوظات مانند حمایه از تولیدات داخلی تعرفه های گمرکی را بلند تعیین می نمایند که درین صورت

وارد کننده جنس مجبور به انتقال آن از طریق قاچاق می شود تا جنس متذکره به قیمت ارزانتر به آنها تمام گردد.

مشکل دیگر قاچاق این است که جنس قاچاق وارداتی بدون کنترل و استندرد ها داخل کشور شده که موجب زیان های فراوان بر صحت و سلامت مردم می شود و همچنان مردم از خرید آن آسیب پذیر می شوند.

مبارزه جدی و همه جانبه با قاچاق کالا اگر چه کار دشوار است، ولی نیازمند همکاری و قاطعیت همه ماست. با در نظر داشت دشواری ها و مشکلات باید جلو این پدیده را گرفت تا باعث افزایش عواید دولت، تسریع تجارت، تقویه تولیدات داخلی، افزایش اشتغال و کاهش فقر گردد و در نتیجه اثرات مثبت را بر تولید ناخالص داخلی کشور بگذارد و سبب رشد و انکشاف اقتصادی گردد. ■

یما عفیف

مدیر نشرات آمریت اسناد و ارتباط

پول الکترونیک و تسهیلات آن در داد و ستد

پول از هزاران سال به این طرف توأم با تمدن بشریت حرکت نموده و در داد و ستدهای اقتصادی از آن استفاده بعمل می آید و به اشکال مختلف مانند: صدف، دندان نهنگ، دندان فیل و بعداً به شکل سکه و بانکوت ظاهر شده است، ولی بر اساس شواهد تاریخی صدف بیشتر در قاره آسیا و افریقا مورد استفاده قرار گرفته است.

با آغاز انقلاب صنعتی در اروپا حجم تجارت داخلی و خارجی به شدت افزایش و مبادلات پولی و نظام های پرداخت نیز به سرعت توسعه یافت که بر

اساس آن پرداخت های الکترونیکی در کنار پول و دیگر وسایل پرداخت نظیر چک، کارت های اعتباری، چک های سفری مورد استفاده قرار گرفت که در این صورت پول بصورت الکترونیکی در ابزار الکترونیک ذخیره شده و به روش های گوناگون از یکجا به جای دیگر انتقال و همچنان در پرداخت ها از آن استفاده صورت می گیرد.

پرداخت های الکترونیکی نقش مهمی را در توسعه تجارت الکترونیکی داشته و می تواند فرصت های مهم و جدیدی را برای بانک ها فراهم سازد و مصارف

عملیاتی، معاملات و شعب بانک ها را کاهش دهد. استفاده روز افزون پرداخت غیر نقدی یا الکترونیک سبب گردیده تا توجه بانک های مرکزی و اقتصاد دانان معروف جهان را بخود معطوف سازد. در شرایط کنونی آمار و ارقام نشان میدهد که استفاده از پرداخت الکترونیکی در جهان در حال رشد بوده و مردم را به این فکر می اندازد که آیا پول نقد در حال منسوخ شدن است یا خیر؟

سیستم پرداخت بر اقتصاد کشور ها تأثیر مثبت گذاشته که از همین رو همیشه مورد توجه بانک های مرکزی و دولت ها

قرار دارد و به دو دسته مانند: ابزار های پرداخت های نقدی نظیر سکه و بانکنوت و ابزار های عمده الکترونیکی مانند کارت های اعتباری و کارت های برداشت تقسیم شده است، در این اواخر پرداخت های غیر نقدی بیشتر در کشورهای امریکای شمالی، اروپا، کوریای جنوبی، سنگاپور، استرالیا و جاپان مورد استفاده قرار می گیرد.

طی سال های اخیر جهت کاهش مصارف مستقیم و غیر مستقیم مبادلات مالی و فعالیت های پولی این امکان برای سرمایه گذاران بخش خصوصی فراهم شده تا از خدمات بانکداری الکترونیکی و پرداخت های پولی از طریق موبایل همراه مستفید شوند، همین امر سبب شده تا مردم از فعالیت های خدمات الکترونیکی بیشتر استقبال نمایند. بانک های مرکزی نیز نظر به اهمیت این موضوع شرایط بهتری را جهت انواع فعالیت های گوناگون در بخش بانکداری الکترونیکی فراهم می سازند. بناءً به کارکنان این بخش آموزش بیشتر نیاز است تا به شکل مصون در مورد پرداخت های الکترونیکی عمل نمایند، زیرا در زندگی بشریت ارتباط عمیق میان تجارت و تکنالوژی موجود بوده و پیشرفت های تکنالوژی باعث شد تا برای اولین بار در حدود ۲۰۰۰ سال قبل کشتی توسط فنیقی ها

ساخته و توسط آن از دریا عبور و به سر زمین های دور دست راه یابند. در حال حاضر هم شبکه جهانی اینترنت حیثیت همان کشتی را دارد، این شبکه نه تنها فواصل جغرافیایی را کوتاه ساخته، بلکه فاصله های زمانی را نیز کمتر ساخته است.

مهمترین هدف در تجارت چه با استفاده از وسایل الکترونیکی و یا هم استفاده از روش های سنتی، همانا دستیابی به منفعت بیشتر است، چیزیکه در این جا نهایت اثر گذار است عبارت از نقل و انتقال پول می باشد. اینترنت برای اولین بار در سال ۱۹۹۴ داخل ساحه تجارتی شد. مؤسسات مالی و سیستم بانکی جهان اولین نهاد های بودند که تلاش های جدی شان را جهت استفاده هر چه بیشتر از این سیستم بکار انداختند که نتیجه و محصول تلاش آنها همین بانکداری الکترونیک امروزی است که امروز اینترنت بهترین گزینه مناسب برای فعالیت های بانکداری و تجاری به شمار میرود.

قرار است تا سال ۲۰۱۷ در بعضی کشور ها مانند دنمارک چاپ بانکنوت از بین برود، مسئولین بانک مرکزی دنمارک می گویند که با استفاده وسیع مردم از کارت های اعتباری پول نقد عملاً به حاشیه رانده شده است، همچنان آنها می گویند که عدم استفاده از پول نقد در

زندگی روزمره مردم میزان درآمد مراکز تجارتي را آسان تر و صحنه را برای فرار مالیاتی تنگ تر ساخته است.

تجارت الکترونیک با وجود جوان بودن خود؛ در سال های اخیر رشد غیر قابل پیش بینی را داشته و این رشد تصاعدی حاصل استفاده از اینترنت می باشد، در این سیستم تبادل اطلاعات خرید و فروش و اطلاعات لازم جهت حمل و نقل کالا ها با زحمت کمتر و شتاب بیشتر صورت می گیرد.

بخشی از مردم، تجارت الکترونیک را منحصر به خرید و فروش از طریق اینترنت می دانند، در حالیکه خرید و فروش یک بخش کوچکی از تجارت الکترونیک را تشکیل داده و اکنون گستره مختلفی تجاری و اقتصادی را در بر گرفته و به سادگی می توان هرگونه فعالیت تجاری اشخاص و مؤسسات مختلف را در چوکات تجارت الکترونیک گنجانید و پرداخت های آنرا از طریق الکترونیک بدون انتقال پول فیزیکی انجام داد. □

عبدالحفیظ شاهین

منابع:

۱. <http://vista.ir>
۲. www.it.behdasht.gov.ir
۳. <http://www.irna.ir>

بانک توسعه زیربنائی آسیا

بانک توسعه زیربنائی آسیا (AIIB) که به ابتکار چین راه اندازی شده است، پروژه های زیرساختی مانند میدان های هوایی، خطوط آهن، شفاخانه ها، جاده ها، ارتباطات، مخابرات، انرژی و ... را در منطقه آسیا اقیانوسیه تأمین مالی می نماید. این بانک در اکتوبر سال ۲۰۱۳ توسط رئیس جمهور چین در نشست اپیک پیشنهاد و در اکتوبر سال ۲۰۱۴ در نشستی که میان ۲۷ کشور مختلف جهان در پکن تدویر یافته بود، شکل گرفت. مطابق به اساسنامه این بانک، سهم سرمایه گذاری چین در این بانک حدود ۲۵ الی ۳۰ درصد را احتوا می کند. در مجموع ۷۵ درصد سرمایه این بانک از طرف کشور های آسیایی و متباقی ۲۵ درصد سرمایه آن از طرف کشورهای غربی تأمین می شود.

بر اساس گزارش بانک توسعه آسیایی، منطقه آسیا اقیانوسیه الی سال ۲۰۲۰ به ۸۰۰۰ میلیارد دالر سرمایه گذاری زیر

ساختی نیاز دارد و تا سال ۲۰۲۵، به اندازه ۶۰٪ کل سرمایه گذاری های زیر ساختی جهان در همین منطقه مصرف خواهد شد. پس از بحران مسکن در امریکا و تبدیل شدن آن به بحران مالی جهانی، چین با بکارگیر سیاست های اقتصادی معقول نه تنها اینکه خود کمتر آسیب دیده و توانست از این مشکل بیرون آید، بلکه کمک های بلاعوض و عقد قرارداد های مختلف تجارتي برای رفع مشکلات اقتصادی کشورهای آسیب دیده دیگر نیز شتافت.

بر اساس پیش بینی های کارشناسان اقتصادی، در صورت تسريع روند سرمایه گذاری در بانک بانک توسعه زیر بنایی آسیا ممکن تا سال ۲۰۳۰ حدود ۷۵ درصد اقتصاد جهان در آسیا متمرکز گردد و تا سال ۲۰۵۰ نیمی از GDP جهان در آسیا نیز فراهم شود.

لو جی وی وزیر مالیه چین حین افتتاح این بانک گفته است که بانک توسعه

زیرساخت آسیایی می تواند در پیشرفت و توسعه قاره کهن آسیا نقش ارزنده ای ایفاء نماید. این بانک کمبود منابع مالی را در میان کشورهای عضو کاهش داده و باعث تکامل و رشد فعالیت های اقتصادی می شود. همچنان علاوه بر کشورهای آسیایی حضور کشورهای غیر آسیایی بویژه در تأسیس بانک نشانگر عزم جدی کشورهای جهان به منظور نیل به پایدار بودن وضع اقتصادی و بهبود سطح زندگی مردم در ساحة فعالیت این بانک است. □

عبدالحفیظ شاهین

منابع:

۱. www.csr.ir
۲. www.mehrnews.com
۳. www.itsr.ir
۴. <http://fa.wikipedia.org>
۵. www.president.gov.af/fa

اطلاعیه د افغانستان بانک!

مطابق ماده سی و سوم قانون د افغانستان بانک پول رایج و واحد پولی افغانستان افغانی است، بناً از عموم افغانها، دواير و مؤسسات دولتی و خصوصی آرزومندیم تا در قرار داد ها و سایر معاملات و داد و ستد های اقتصادی، پول افغانی را ترجیح دهند، چون افغانی از با ثبات ترین پول های منطقه بوده که در ثبات برنامه ریزی های اقتصادی تان مشمر واقع می شود.

بانک

ماهنامه د افغانستان بانک

سال دهم، شماره ۱۰۹، سرطان ۱۳۹۵

ګرانو ښاريانو!

افغانی د هېواد دودیزې پیسې دي. نور اخی چې خپل ماشومان او کورنۍ وهڅوو چې له افغانۍ څخه سمه ګټه واخلي.